

DE PLATE

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3394 en nr. 3395 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:	SECRETARIS:	PENNINGMEESTER:	REKENING:
A. VAN ISEGHEM	J.B. DREESEN	J.F. FALISE	750-9109554-54 of
IJzerstraat 1	Rode Kruisstraat 4	H. Serruyslaan 78/19	000-0788241-19
8400 OOSTENDE	8400 OOSTENDE	8400 OOSTENDE	

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

JAARGANG 17 Nr. 12 - december 1988

VOOR DE INHOUDSTAFEL VAN DIT NUMMER, ZIE DE LAATSTE BLADZIJDE.

DECEMBER - ACTIVITEITEN

A. Voor onze eerste decemberactiviteit op vrijdag 9 december 1988 om 19 uur in het Koninginnehof verwijzen wij naar de aankondiging in het novemhernummer van ons tijdschrift. Het gaat hier over het jaarlijks souper met een krans van volksliederen van Oostende en de Kust, gevolgd door een dansavond.

B. TWEEDE DECEMBER - ACTIVITEIT

De Oostendse Heemkring "De Plate" heeft de eer en het genoegen zijn leden en belangstellenden uit te nodigen tot een voordracht met documentatiemateriaal die doorgaat

op donderdag 15 december 1988 om 20u30

in de conferentiezaal van de V.V.F. Oostende, Dr Colenstraat 6.

Onderwerp : DE OOSTENDSE GUINEAVAART (1715-1719)

De spreker : de heer Jan PARMENTIER, licentiaat in de geschiedenis

In deze lezing licht de heer PARMENTIER een stukje onontgonnen koloniale geschiedenis toe. De Guineavaart was immers niet zo groots opgezet, slechts drie expedities, en allesbehalve succesvol in vergelijking tot de Oost-Indiëvaart.

Deze expedities kaderden in de Oost-Indië trafiek omdat het dezelfde initiatiefnemers waren, alhoewel het Oostendse aandeel sterker vertegenwoordigd was (vnl. P.F. WOELAERTS en Jan de SCHONAMILLE).

We beschrijven voornamelijk de financiële (de geldschietters), de maritieme (de schepen, de uitrusting, de bemanning) en de commerciële (heenlading) aspecten om deze ondernemingen op te zetten. Uitgebreid belichten we dan het reisverloop, de handelsactiviteiten en de moeilijkheden met de Hollanders en de piraten. Vooral de conflicten met de Hollandse W.I.C. gaven aanleiding tot wederzijdse confiscaties van schepen en sleepten aan tot 1732. Deze moeilijkheden noopten de Zuidnederlandse handelaars zich te beperken tot onrechtstreekse handel op Guinea via Zeeland en Frankrijk.

Zoals u ziet eens te meer een fijnstelling op een van de ongekende aspecten van onze maritieme geschiedenis. De heer PARMENTIER kennen wij als een uitstekend conferencier die over een uitgebreide kennis over onze vroeg-koloniale geschiedenis

beschikt. Eens te meer het neusje van de zalm dat u als rechtgeaard Oostendenaar niet moogt missen. Zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos en zijn ook niet leden van harte welkom. Men zegge het voort.

ONZE EERSTE ACTIVITEIT IN JANUARI 1988

Wij nodigen u nu reeds uit tot een wandelvoordracht op

ZONDAG 8 JANUARI 1989 OM 10u30

in het museum voor Schone Kunsten, Feest- en Cultuurpaleis, 2de verdieping, Wapenplein, Oostende, onder leiding van de heer Norbert HOSTYN, bestuurslid en stadsconservator, voor een bezoek aan de tentoonstelling

GUST MICHIELS

ceramiek
steensculpturen
schilderijen
grafiek

Ons geacht medelid, vriend en kunstenaar Gust MICHIELS werd onlangs vijfenzestig. Hij heeft er 40 jaar (1947-1987) kunstenaarsschap opzitten, maar denkt bijlange nog niet aan stoppen. Deze tentoonstelling is dan ook geen eigenlijke retrospectieve maar een blijk van de kracht, het vermogen en de inspiratie die Gust MICHIELS aan zijn vijfenzestigste nog kan tentoon spreiden.

Gedurende de rondleiding zal de kunstenaar zelf en de heer Norbert HOSTYN ons inleiden tot de tentoongestelde werken.

De toegang is vrij en kosteloos, ook voor niet leden. Noteer het nu reeds in uw agenda.

J.B. DREESEN

UNIEKE PRENTKAARTENTENTONSTELLING

Een prentkaartententoonstelling met als thema's "KUSTTRAM, SPOOR EN LUCHTVAART" en "MARIAKERKE en RAVERSIJDE" grijpt plaats in het lokaal van het

Hotel Duinroos, Dorpstraat te Mariakerke

op 10, 11 en 12 december van 9 u tot 20 u

Deze unieke verzameling is samengesteld door ons lid Willy PIETERS. Vrije toegang.

Omer VILAIN

BENOEMING

Zopas vernemen wij de benoeming van ons lid, de heer Raymond BOUCKENOOGHE, tot vice-consul van Guatemala.

Onze hartelijkste gelukwensen !

A. VAN ISEGHEM
Voorzitter

"MONS PIETATIS / MONS CARITATIS"

DE "BERG VAN BARMHARTIGHEID" : BETEKENIS EN ROL TE OOSTENDE

door J.G. DE BROUWERE

In het frans : Mont de piété en Mont de charité. Die benamingen sluiten misverstand uit. In het nederlands heten ze beide "Berg van Barmhartigheid". Dit kan wél tot verwarring leiden.

De eerste berg, "Mont de piété" (later Berg van Barmhartigheid, en nog later Bank van Lening of Leenbank) is wel het bekendste van beide instituten. Het is namelijk het "pandjeshuis", in de Oostendse volksmond echter de "woeker" genaamd. In de opvatting van onze voorouders was die instelling echter een soort bureau van weldadigheid. Het is bekend, dat de Oostendse Berg van Barmhartigheid heringericht werd bij Koninklijk Besluit van 31 oktober 1826, maar pas op 18 februari 1829 door de Stadsregering van een reglement werd voorzien, en definitief werkzaam was vanaf 1831.

De tweede berg, "Mont de charité", is iets helemaal anders. De bedoeling is niet meer de levenden te helpen, maar wel de doden fatsoenlijk te begraven, - de arme doden nl. In het begin was die berg een broederschap, op 02 september 1761 gesticht door de toenmalige Deken van Oostende, Emmanuel DA GAMBA, - maar onder de benaming Mons Calvariae, Kalvarieberg. Het is deze confrérie die de Kalvarie liet oprichten, die nu nog aan de voet van de Peperbusse bestaat. De confrérieleden voorzagen dat monument met een epitaphium voor DA GAMBA.

Op 14 februari 1810 werd de broederschap gelaïciseerd. De Municipa-
liteit organiseerde die nu tot "eene Commissie onder de naam van Berg van Barmhartigheid, die alleenlijk tot doel zal hebben het doen begraven van behoeftigen, die binnen deze Stad zullen komen te overlijden".

In 1828 kwam een reorganisatie. Op 16 juni 1828 keurde het Bestuur van de Gods- en Wezenhuizen een nieuw reglement goed. Er zou nu een Commissie komen, bestaande uit vier leden, benoemd door de verenigde Besturen van de Gods- en Wezenhuizen enerzijds en van Weldadigheid anderzijds. Burgemeester Jan Baptist SERRUYS keurde het nieuwe reglement goed op 19 juni 1828, mits een aanpassing. De Gedeputeerde Staten van de Provincie West-Vlaanderen van hun kant, hechtten er hun goedkeuring aan op 17 juli 1828. De aanpassing was, dat de genaamde Verenigde Besturen een voordrachtenlijst zouden voorleggen, en dat de gemeenteraad (toen was dat de Regering) de leden zou aanstellen.

Het geheel ziet er uit als een uitvaartverzekering. Wie inschreef betaalde een contributie van 5 centen (tien centiem) per maand en per familie, bij inschrijving echter 1,20 Fr plus de maandelijksse bijdrage. Maar niet ingeschreven behoeftigen genoten, principieel, van dezelfde voordelen.

Kleine wijzigingen werden op 1 januari 1849 aangebracht : de maandelijksse bijdrage zou voortaan 12 centiem bedragen, en het inschrijvingsgeld 2,-- Fr. Voorts moest de Commissie een "knaap" in dienst nemen, die "voor de bidderij van een convooiidienst niet hoger (zal) mogen eischen dan vijf franken, en wel minder, en voor de onbejarigen niet meer dan twee franken". Op 01 januari 1854 werd het loon van de "messenger" vastgesteld op 12,-- Fr per maand, én een jaarlijkse gratificatie van 20,-- tot 30,-- Fr.

De knaap had dus geen casueel meer, maar een vaste jaarlijkse vergoeding van 174,-- Fr maximaal.

De Knaap, die verantwoordelijk was voor het materiaal, moest elke morgen naar de Burgerlijke Stand gaan, om navraag te doen, of er overlijdens van behoeftigen waren, en daar eventueel de nodige formaliteiten vervullen. Hij kon dus lezen en schrijven.

Toen de Berg van Barmhartigheid/Mont de charité op 02 september 1861 zijn eeuwfeest vierde, bestond het uit één voorzitter, vier leden-omhalers (membres-quêteurs) en één secretaris-penningmeester. De leden-omhalers moesten om de drie maand in stad rondgaan, en dan de meewaardigheid van de medeburgers zodanig verwekken, dat ze voor de Berg geld gaven. Die omhalingen brachten jaarlijks tussen de 2.000 en 3.000 Fr op.

Maar hoe gebeurden die uitvaarten dan wel ? Met de Kerkfabriek werd op 08 oktober 1810 overeengekomen, dat die uitvaarten met een Mis om 8 uur 's morgens zouden plaats vinden, en dat Mis en uitvaart samen 10,05 Fr zouden kosten. Op 22 november 1822 werd de prijs tot 11,41 Fr opgevoerd, maar er werd nu bepaald, dat "le convoi se fera par MM. le Curé et deux Vicaires, sacristain et trois chantres". Eén klasse, één uitvaart om acht uur in de morgen ! De lijkst werd op een berrie door vier dragers getorst, én voorafgegaan door een banierdrager in uniform. Op 01 januari 1852 werd besloten de dragers door een "corbillard" te vervangen : een lijkwagen, vanwege de afstand tot aan het nieuw kerkhof (daar waar nu het Prinses Clementinaplein gelegen is).

De jaarlijkse afrekening van de Mont de charité moest bij de Verenigde Besturen van Gods- en Wezenhuizen en van Weldadigheid worden ingediend, en door de Gemeenteraad worden goedgekeurd. De goedkeuring wordt in het "Bulletin administratif de la Ville d'Ostende" gepubliceerd, - maar voor het laatst in 1866. Wat niet belet, dat het Almanach du commerce et de l'industrie de la Ville d'Ostende, Quatrième année, rédigé et publié par Aug. STRACKE, 1892-1893 (Oostende, Typo-lithographie de l'Hôtel d'Allemagne, 1892), op zijn blz 40 de leden van de Commissie opsomt, onder de rubriek "Etablissement de Bienfaisance".

Er bestaat in het Fonds Ostendiana van de Stedelijke bibliotheek een goed boekje over de Mons Caritatis : Notice sur le Mont de charité à Ostende. Oostende, Cazeau-Mechelare, (1867 ?), vermeld in Vanderjeugd onder nr 465. De registers van beraadslagingen van het Bestuur van Gods- en Wezenhuizen worden bewaard in het archief van het "Documentatiecentrum voor Familiekunde" te Oostende.

WENSKAARTEN

De uitgeverij EREL brengt naar jaarlijkse traditie een reeks wenskaarten voor het eindejaar op de markt. De onderwerpen zijn gezichten op het Oostende van toen : prijs 30 Fr/stuk.

Deze wenskaarten, alsook deze die in de voorbije jaren gepubliceerd werden (in totaal een 30-tal onderwerpen), zijn te koop in de uitgeverij EREL, Sint-Sebastiaanstraat en aan de balie van het Heemmuseum.

door J.B. DREESEN

De slechting of doorsnijding van de oostduinen - en meegaande de Bredenedijk - destijds de "coupure", ook nog "le trou" en in latere oorkonden de "vloeiing" geheten was een zeer belangrijk feit in de geschiedenis van Oostende.

Ze greep plaats in 1584, bracht de Geule teweeg en lag aan de basis van het ontstaan van de huidige haven.

Er zijn weinig auteurs die de Vloeiing van 1584 vermelden. VAN METEREN en BOWENS vermelden het feit als zodanig zonder opgave van een jaartal. VLIETINCK vermeld het gebeuren uitvoerig en geeft als jaartal 1584 op (1).

De bedoeling van deze bijdrage is een overzicht te geven van de, tot nog toe gekende, gegevens met betrekking tot deze gebeurtenis.

Voorafgaandelijk plaatsen wij het gebeuren in een kader "naar plaats" en "naar omstandigheden".

"Naar plaats" heeft betrekking op twee historisch geografische aspecten.

In de ontstaansgeschiedenis van Oostende is er spraak van het oostelijk uiteinde van een langgerekt schorreneiland TESTEREP (later ook TERSPREEP genoemd). Dit eiland was van het vasteland gescheiden door een brede kreek die vanuit de IJzer, in noordoostelijke richting en parallel met de kustlijn, diep in het binnenland drong en tussen Oostende en Bredene opnieuw de open zee bereikte (2).

De monding van deze kreek vereenzelfdigden wij in een vorige bijdrage met de LEET, de waterloop die zich aan de zuidkant van het oude Oostende bevond (3).

Deze kreekmonding kreeg de tijd niet volledig te verlanden want ze werd omstreeks 1200, of iets voordien, van de zee afgesloten met een dijk waarmee de zeekant van het oude Oostende beschermd werd (4).

Deze, afgesloten, kreek vormde ten zuiden van de stad een laagte waarin, in 1445, de eerste Oostendse haven werd gegraven (5).

De afgedamde monding werd achteraf gedeeltelijk gebruikt om er een sas te graven dat dienstig was als spuikom voor de binnenhaven (6). De dijk op deze plaats, ter hoogte van een kleine woonkern BLUTSYDE, bleef in de daaropvolgende eeuwen een zorgenkind dat regelmatig extra zorg vroeg (7).

Dit zou de plaats worden waar de Staatsen, in 1584, de duinen zouden "slechten of kraken", om hierdoor de zee toegang te geven tot het binnenland om van Oostende als het ware een eiland te maken (8).

"Naar omstandigheden" heeft betrekking op het politiek-militair klimaat van dat ogenblik.

Deze periode werd in onze streken gekenmerkt door een harde godsdienststrijd tussen Filips II en de Calvinisten. Vanaf 1568 maakten de Calvinisten zich meester van een groot deel van de Zuidelijke Nederlanden. De hertog van Parma trachtte vanaf 1581 de monarchie in de Nederlanden te redden. In een snel tempo wist hij in de Zuidelijke Nederlanden de ene stad na de andere te bedwingen.

In hun verdediging brachten de Staatsen het primitiefste hulpmiddel in het spel, de kunstmatige inundatie. In 1583 werden stelselmatig, in gans Kustvlaanderen, een reeks dijken doorgestoken waardoor uitgestrekte delen van het land onder water kwamen te staan (9).

Het doorsteken van de dijk en het afslechten of kraken van de duinen aan de oostkant van Oostende, moet dan ook gezien worden in het kader van een hele reeks soortgelijke operaties in gans Kustvlaanderen. Dat het gebeuren te Oostende minder aandacht kreeg vanwege de auteurs uit die tijd is waarschijnlijk te wijten aan het eerder geringe effect van deze ingreep in het beginstadium. Het is slechts na een tweede doorsteking, in 1601, ten westen van de stad, en de daarop volgende driejarige belegering (1601-1604), dat de ganse operatie aan belang ging winnen.

Chronologisch overzicht van de bijzonderste punten van het gebeuren.

1583. De Staatsen steken de dijken door te Blankenberge, te Sluis en op andere plaatsen in het Vrije. Zij doen ook een poging om de Bredenedijk te Oostende door te steken maar worden hierin verhinderd door de troepen van de Prins van CHIMAY (10).

1584. De Staatsen steken de dijk aan de oostkant van de stad en slechten er de duinen af. Het bewijs van het jaartal wordt gegeven door een vijftal vermeldingen op kaarten uit 1725, 1776 en 1789 (11).

Op de vraag, in welke periode van het jaar dit gebeurde, kan aangehaald worden dat er omstreeks 1 oktober 1584 zeer onstuimig weer was op de Schelde en bij de hoge vloed de stad Hulst groot gevaar liep. De inwoners wisten, met veel moeite, het water buiten de stad te houden (12).

Storm en springtij zijn, en waren het toen ook, de meest geschikte omstandigheden om een dijk door te steken, indien het in de bedoeling ligt het hinterland onder water te zetten. Slecht weer op de Schelde geeft logischer wijze ook slecht weer op onze kust.

Tussen 1584 en 1589. Een plan van Oostende uit de "British Library" geeft een beeld van het inbraakgebied ten oosten van de stad dat vooralsnog zeer gering van omvang is. Het plan draagt geen ander jaartal dan de, in potlood aangebrachte, aanduiding 1590 die achteraf op het origineel werd aangebracht. Deze aanduiding kan niet juist zijn want een ander plan uit hetzelfde bezit, met jaaraanduiding 1590, geeft een heel ander beeld van de omgeving van de stad (13).

1585. In november 1585 zijn er enkele verslagen van storm en hoge tijd in Vlaanderen, Oost-Zeeland en Zuid-Holland (14).

1586. In een schrijven aan Aarshertog ALBRECHT rapporteerde Seignieur DE LA MOTTE... "...que les vents et les hautes marées ont, depuis que je vous ait rendu visite, relargy et emporté la digue que les enemy d'Ostende ont fait du coté de Blankenberghe de 250 pieds, et au milieu du trou à bass mer y demeure trois pieds et demi d'eaux, large environs de soixante dix pieds.... enz" (15).

1587. In twee brieven van Ch. d'ARENBERG aan Alexander FARNESE (25/8 en 17/10 van 1587) is er sprake van de Coupure (de plaats van de inbraak) te Oostende en de noodzaak om er een fort te bouwen (16).

Waarschijnlijk zag d'ARENBERG op dat ogenblik reeds in dat er gevaar bestond dat de Staatsen, de zich uitbreidende, Geul als haven zouden gaan gebruiken.

1590. Een ander plan uit de "British Library" duidelijk getekend 1590, geeft een beeld van de Geule en haar vertakkingen ten oosten en ten zuiden van de stad (17).
1593. Nog een ander plan uit de "British Library", duidelijk getekend 1593 geeft, net als het voorgaande plan, een beeld van de Geule en haar vertakkingen ten oosten en ten zuiden van de stad. Al de waterlopen zijn breder geworden (18).
1593. Omstreeks 24 november 1593 laat de Engelse Gouverneur van Oostende de dijk ten westen van de stad doorsteken om na te gaan hoe diep het land bij een militaire inundatie onder water kwam te staan (19).
1594. Door een hoge vloed in 1594 liep de stad, als gevolg van het doorsteken van de dijk in november van het jaar voordien, veel schade op. Waarschijnlijk werd de dijk na dit gebeuren terug gedicht, want men hoort niet meer van schade, maar zeven jaar later wordt de hele operatie overgedaan (1601) (20).
1599. Uit een verslag met betrekking tot de keuze van een plaats voor een drietal forten rond Oostende, blijkt het landschap tussen Zandvoorde en Oostende gedeeltelijk onder water te komen bij hoogwater. De toestand is, mits enige afdammingen, niet onoverkomelijk voor de bouw van een fort ter plaatse (21).
1600. Een kaart uit het Algemeen Rijksarchief geeft een duidelijk beeld van het overstromingsgebied rond Oostende dat zich klaarblijkelijk heeft uitgebreid (22).
1600. Van 27-6 tot 16-10-1600 gebruiken de Staatsen voor het eerst de Geule als haven. Dit voor de bevoorrading en de aftocht van het leger tijdens de "Tocht in Vlaanderen" (slag bij Nieuwpoort). In die tijdspanne kwamen 521 schepen toe in de haven en vertrokken er ook weer uit (23).
1601. Op 5 juni van dat jaar begon de belegering van Oostende door de Spaanse troepen, om te eindigen op 22 september 1604 (24).
1601. Doorsteek van de Geule naar de oosterse stadsgracht teneinde deze laatste als binnenhaven te gebruiken. Het laden en lossen in de Geule werd te gevaarlijk vanwege de beschietingen van de Spanjaarden (25).
1601. De Staatsen steken, ten westen van de stad, de Grote dijk door. Dit gebeurde, bij een hoog tij op 23-8-1601, na de raad te hebben ingewonnen van de oudste inwoners. Volgens de getuigen spoelde alles weg en werd tot aan de Sluisvliet van het Albertusfort alles onder water gezet. Bij de duinen van Albertus zonk men een half been in de vochtige grond. Sinte-Clara scheen te midden van een meer te liggen. Om naar de redouten van Valdez, Farias, Sint-Jacob, Sint-Marie en Sint-Franciscus te trekken, schoot men tot boven de knieën in het water (26).
- 1601-1604. Gedurende de ganse tijd van het beleg gebruikten de Staatsen de Geule en de stadsgracht als binnenhaven voor de aan- en afvoer van hun personeel en materiaal. Gouverneur VERE zag, naar hij schreef, dikwijls meer dan honderd schepen liggen (27).

Conclusie : Een militaire beslissing van de Staatsen, in een algemeen plan van kunstmatige inundaties, was er de oorzaak van dat de zee toegang kreeg tot het hinterland van Oostende langs een plaats die hiervoor, geografisch, het best geschikt was. De uitwerking van deze eerste inundatie in 1584 werd geaccentueerd door een tweede doorsteek ten westen van de stad in 1601. De combinatie van deze twee gebeurtenissen en het eroderende effect van het in en uit trekkende water bij elke getijverandering lag aan de basis van het ontstaan van de tweede en huidige haven van Oostende.

Dat deze operatie, toendertijd, minder weerklank vond was te wijten aan het eerder geringe resultaat in de eerste jaren en het feit dat ze plaats vond op een ogenblik dat er, in hetzelfde domein, over gans Kustvlaanderen veel spectaculairder resultaten werden geboekt.

NOTEN

- (1) Van Meteren. Historie der Nederlanden. 1665. fol. 339 ak.
Bowens. Nauwkeurige beschrijving... 1792.I. blz. 36.
Vlietinck. Het oude Oostende... 1897. blz. 239 e.v.
- (2) Verhulst. Het landschap in Vlaanderen. 1964. blz. 27.
- (3) Dreesen. De Plate. October 1988.
- (4) Coornaert. West-Vlaamse Archaeologica I. 1985. blz. 5.
- (5) Vlietinck. Het oude Oostende... 1897. blz. 66 e.v.
- (6) Vlietinck. Het oude Oostende... 1897. blz. 70.
Van Deventer. Plan van Oostende. 1560.
- (7) Vlietinck. Het oude Oostende... 1897. blz. 42.
Vlietinck. Cartulaire d'Ostende. 1901. blz. 192.
Feys. Van de Castele. Histoire d'Oudenbourg. 1872. blz. 46 en 462.
- (8) Vlietinck. Het oude Oostende... 1897. blz. 240.
- (9) Diwald. Strijd om de wereldzeeën. blz. 171 en 172.
Gottschalk. Stormvloeden...II. 1958. blz. 218 e.v.
- (10) Emulations 1844. blz. 128.
- (11) R.A. Brugge. K.P. nr. 342; B.W. nr. 646 en 655.
- (12) Gottschalk. Stormvloeden...II. 1958. blz. 218 e.v.
- (13) British Library. Plan Ostende. z.d.
- (14) Gottschalk. Stormvloeden...II. 1958. blz. 218 e.v.
- (15) R.A. Brugge. Liasse 260.
- (16) R.A. Brugge. Liasse 260.
- (17) British Library. Maps 186. hi(51).
- (18) British Library. Maps 186. hi(44).
- (19) Van Meteren. Historie der Nederlanden. 1599. boek XVII fol. 337.
- (20) Van Meteren. Historie der Nederlanden. 1599. boek XVII fol. 337.
- (21) Vlietinck. Het oude Oostende... 1897. blz. 270.
- (22) Algemeen R.A. Brussel. Cliché CP 538.B.
- (23) Cox. Van den tocht in Vlaanderen. 1986. blz. 44, 93, 94 en 105.
- (24) Vlietinck. Het oude Oostende... 1897. blz. 279 e.v.
- (25) Vlietinck. Het oude Oostende... 1897. blz. 284.
- (26) Vlietinck. Het oude Oostende... 1897. blz. 283.
- (27) Vlietinck. Het oude Oostende... 1897. blz. 283 e.v.

Leopold II
bezoekt de
schuttersgilde
Sint-Sebastiaan.
28 juli 1902.

door Gerard VANDAMME

Onlangs herlas ik de interessante bijdrage die verscheen in de Plate Jg 16 nr. 9, sept 87.

In de 2e alinea van hoofdstuk VIII blz. 218, ben ik gestruikeld over enkele onduidelijkheden en/of onnauwkeurigheden.

Het gaat hier over de door het Concordaat van 1801 opgelegde hervorming van de parochies in het bisdom en in de dekenij Gistel. Daarin wordt Oostende als 20e en de Kapucijnenkerk als de 22e parochie voorgesteld.

De schrijver heeft het over de grenslijn tussen die twee parochiegebieden, die "steunt op de aloude indeling met de Sinte-Catharinakerk" (bedoeld parochie) "door middeleeuwse fusie met Oostende verenigd".

Naar mijn mening is dit ergens een onnauwkeurige interpretatie. Vermoedelijk bepaalde genoemde grens eerder het ambtsgebied van de toenmalige pastoors van de twee kerken die Oostende vanaf 1434 telde.

De eerste kerk van Oostende (\pm 1071) bevond zich in het zeewaartse oude Oostende, dat door de grote overstroming van 1394 werd overspoeld, en daarom later geleidelijk verlaten werd. Er werd meer landinwaarts een nieuw stadskwartier opgebouwd (op de plaats van de huidige "Peperbus").

De nieuwe stadsuitbreiding en de kerkbouw gebeurden echter op het grondgebied van de toenmalige Sinte-Catharinaparochie. Dit was aanleiding tot jarenlange betwistingen waarbij zelfs de paus moest tussenkomen (1).

Het gebied rond de nieuwe kerk is blijkbaar van Sinte-Catharina afgescheiden geworden en bij Oostende gevoegd. Over het hoe en het wanneer ontbreken mij gegevens.

De oude kerk behield echter nog bepaalde tijd een pastoor en een ambtsgebied, maar verarmde gaandeweg na het oprichten van de nieuwe parochie (1). De kerk verdween definitief ten gevolge van het beleg (1601-1604).

De door de schrijver vermelde scheidingslijn kan m.i. niet slaan op een grens tussen de parochies Oostende en Sinte-Catharina, maar eerder op deze tussen het oude parochiegebied van Oostende en het nieuwe, dat voordien tot Sinte-Catharina behoorde.

De Sinte-Catharinaparochie zelf is nooit rechtstreeks met Oostende gefusioneerd. Ze bleef officieel bestaan tot in 1761, toen ze bij beslissing van bisschop Joannes CAIMO werd afgeschaft en verdeeld tussen de parochies Mariakerke (gedeelte noord van de Leffingestraat) en Stene (gedeelte zuid van de Leffingestraat).

De parochiekerk zelf was echter ingevolge oorlogsomstandigheden en overstromingen sinds 1584 (de grote vloeijing) verlaten. De kerk werd in de volgende periode verwoest, na het beleg van Oostende niet meer hersteld, en afgebroken (2) (3).

Waar de schrijver het heeft over de ligging van de Sinte-Catharinakerk is hij zeer onnauwkeurig, om niet te zeggen onjuist.

Verschillende vrij recente opgravingen en opzoekingen hebben uitgewezen dat deze kerk quasi zeker te situeren is in de noordwestelijke hoek van het huizenblok begrensd door resp. de Dr. Verhaeghe- Honoré Borgers- Gelijkheid- en Broederlijkheidstraat. De juiste plaats "in situ" kon nog niet vastgesteld worden wegens de daar bestaande bebouwing (3).

* * *

Ook op blz. 221 ontdekte ik een kleine tegenstrijdigheid : Napoleon overnachtte volgens schrijver in 1812 bij burgemeester LANSZWEERT.

Volgens de mij beschikbare gegevens logeerden Napoleon en Marie-Louise op 20 mei 1810 in het huis van een E. LANSZWEERT in de Kaaistraat nr. 6 (4). Als burgemeester van Oostende is alleen Jean-Baptiste LANSZWEERT (geb. 1768) bekend, wiens ambtstermijn liep van 13 november 1830 tot 12 oktober 1836 (5) (6). Van 25 april 1805 tot 1814 was André VAN ISEGHEM burgemeester van Oostende (6).

Bronnen :

- (1) E. VLIETINCK : het Oude Oostende, 1897.
- (2) G. BILLIET : O.L.Vrouw ter Duinen, 1981.
- (3) J.B. DREESEN & G. VANDAMME : Geschiedenis van een parochie te Oostende : Sinte-Catharina vergaan, Sinte-Godelieve ontstaan, 1984.
- (4) G. BILLIET : Oostende in de Franse tijd, De Plate 7e jg. nr. 10, okt 1978, blz. 13.
E. BAELS : Oostende onder het Frans Bewind, 1982, blz. 67.
- (5) W. MAERVOET : Biografische gegevens nopens Oostendse politici 1830-1914, IX, De Plate 13e jg. nr. 1 Jan 1984, blz. 22.
- (6) Stadsarchief Oostende : lijst der burgemeesters van Oostende. Deze lijst verscheen in een verkiezingsfolder van burgemeester J. GOEKINT in 1982.

OOSTENDSE NUMISMATIEK

door Edwin LIETARD

FRANS DEBEAU

De heer Frans DEBEAU zag het levenslicht te Oostende op 8 december 1870 en is er eveneens overleden.

Hij was gehuwd met Juffrouw Maria BECU, overleden te Oostende in 1930.

De familie DEBEAU was woonachtig in de Kapucijnenstraat nr. 11 te Oostende.

Zoals zijn vader was Frans DEBEAU in de visserij en was eerst visser-stuurman en later ook visser-reder.

Zoals het in de periode van 1880 tot 1910 gewoon was dat de organisatie ter bevordering van de zeevisserij wedstrijden uitschreef, genoot Frans DEBEAU dan ook van deze maatregel. Hij won 2 prijzen, nml. in de winter 1899-1900 en in de winter 1901-1902.

Door het Oostends stadsbestuur werden hem 2 medailles geschonken om deze premiewinsten te herdenken.

De hieronder beschreven en afgebeelde medailles zijn deze die Frans DEBEAU heeft ontvangen.

1900 MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 50 mm MET BOL EN RING

R. OSTENDE

Gekroond wapenschild van Oostende boven 2 gekruiste palmtakbundsels.

- V. 2 lauwertakken in kransvorm met een rondschrift en een tekst verdeeld over 7 lijnen op een medaillon in het midden :
WEDSTRIJD TOT AANMOEDIGING DER VISSCHERIJ 2e CATEGORIE/3e
PREMIE/TOEGEKEND AAN/STUURMAN/FRS. DEBEAU/WINTER/1899-1900

1902 MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 50 mm MET BOL EN RING

R. OSTENDE

Gekroond wapenschild van Oostende boven 2 gekruiste palmtakbundsels.

- V. 2 lauwertakken in kransvorm met binnenin een medaillon met een rondschrift en een tekst verdeeld over 7 lijnen :
WEDSTRIJD TOT DE AANMOEDIGING DER VISSCHERIJ 1e CATEGORIE/6e
PRIJS/TOEGEKEND AAN/STUURMAN/François DEBEAU/WINTER/1901-1902

CESAR EVERAERT

De heer Cesar EVERAERT werd geboren te Oostende op 7 september 1896 en is er overleden op 73 jarige leeftijd op 9 september 1969.

Hij was gehuwd met Juffrouw Marcella VANDENBERGHE, geboren te Oostende op 27 februari 1897 en er overleden op 86 jarige leeftijd op 26 september 1983.

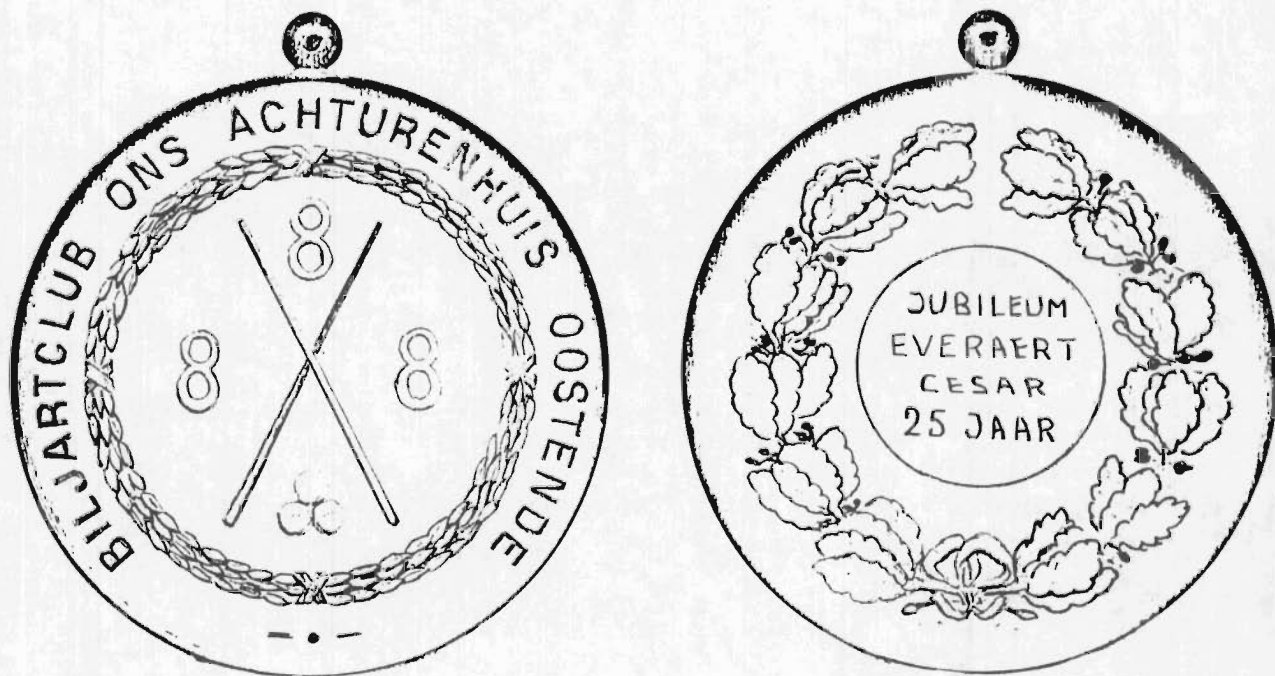
Van beroep was Cesar EVERAERT werktuigkundige. In zijn vrije tijd was hij een verwoed biljarter en ging regelmatig zijn partijtje spelen in het 8 Urenhuis in de Langestraat te Oostende.

Hij werd door deze Biljartmaatschappij dan ook geëerd en herdacht met een medaille voor zijn prestaties en zijn 25-jarige effectieve aansluiting als lid bij deze biljartkring.

De hieronder beschreven en afgebeelde medaille is deze die Cesar EVERAERT heeft ontvangen.

MEDAILLE IN BRONS Ø 80 mm MET BOL EN RING

- R. Een rondschrift "BILJARTCLUB ONS ACHTUREN HUIS" een omkransing met een lauwerkroon met binnen 2 gekruiste keu's met in de 3 hoeken een 8 en in de onderste hoek 3 biljartballen.
- V. 2 eikentakken in kransvorm met midden een tekst verdeeld over 4 lijnen in een medaillon :
- JUBILEUM/EVERAERT/CESAR/25 JAAR

RENAAT DESCHREVEL

De heer Renaat DESCHREVEL zag het levenslicht te Stavele op 25 november 1873 en is overleden te Oostende.

Hij was gehuwd met juffrouw Florentine DE RYCKE, geboren te Oostende op 5 februari 1876.

Renaat DESCHREVEL was toezienner van de Stadswaterdiensten van Oostende.

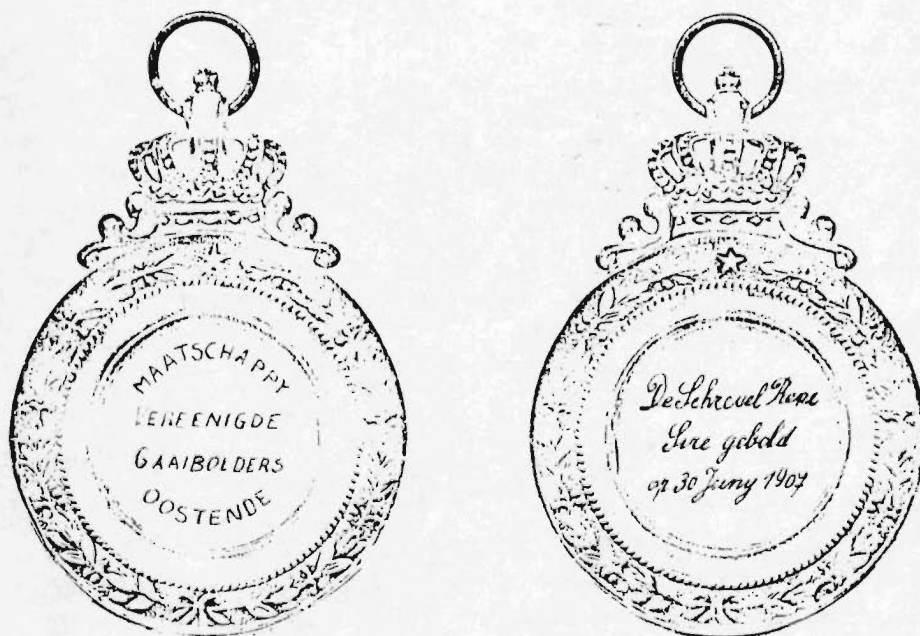
Hij was een fervent bolder en was lid van een van de plaatselijke boldermaatschappijen van Oostende, nml. de "Vereenigde Gaaibolders".

Hij veroverde op 30 juni 1907 de titel van Sire en werd ter deze gelegenheid gehuldigd door de maatschappij.

De hieronder beschreven en afgebeelde medaille is deze die werd geschonken aan Renaat DESCHREVEL voor het behalen van zijn Siretitel.

1907 MEDAILLE IN ZILVER Ø 54 mm MET KROON EN RING

- R. Omkransing door 2 lauwertakken en middenin een tekst verdeeld over 4 lijnen :
MAATSCHAPPIJ/VEREENIGDE/GAAIBOLDERS/OOSTENDE
- V. Omkransing door 2 lauwertakken en middenin een tekst verdeeld over 3 lijnen :
DESCHREVEL RENE/SIRE GEBOLD/OP 30 JUNI 1907

NIET TE DURE BOEKEN EN BROCHURES OVER LOKALE GESCHIEDENIS

Nog verkrijgbaar bij de "Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie" (V.V.I.A.), Postbus 30, Postkantoor Maria-Hendrikaplein, 9000 Gent (tel. 056/35.91.02) :

- M.A. ARNOULD (e.a.), De plaatselijke geschiedschrijving : wenken voor de vorsers (herz. uitg., 1966, 46 blz.) : 90 fr.
- M.A. ARNOULD (e.a.), De plaatselijke geschiedschrijving : leidraad voor de auteurs. Aanvullingen 1 (1969, 138 blz., ill.) : 180 fr.
- Th. E. FELT, Researching, writing and publishing local history (1983, 179 blz.) : ca. 500 fr

= een handboek voor alle aspecten van het historisch onderzoek, alsook de wijze van publiceren : vanaf het samenstellen van het manuscript tot en met de contacten met de uitgever/drukker, de layout, de marketing, aspecten van copyright, enz.

E. SMISSAERT

ORGELS IN GROOT OOSTENDE - HET ORGEL IN DE H. HARTKERK

door Norbert HOSTYN

Over de kerk - het gebouw - publiceerden wij reeds eerder in "De Plate" (6e jg. nr 10, okt 77, blz. 3-16), in het artikel over architect Gustaaf VANDAMME, architect van dit prachtig neo-romaans kerkgebouw.

Over de kerk en de parochie verscheen een fundamenteel artikel in "Ostendiana V" (1986), van de hand van Germain BILLIET.

* * *

Tot op heden kende de H. Hartkerk 2 orgels.

Het eerste was een instrument van Frans VOS uit Zichem, gebouwd in 1924.

Het had volgende dispositie :

<u>Gr. Org.</u>	<u>Récit</u>	<u>Péd.</u>
Montre 16	Diapason 8	Sousbasse 16
Bourdon 16	Salicional 8	Contrebasse 16
Montre 8	Cor de nuit 8	Flûte basse 8
Bourdon 8	Voix céleste 8	Bombarde 16
Flûte harmonique 8	Flûte octaviante 4	
Violon 8	Flûte écho 4	
Prestant 4	Piccolo 2	
Doublette 2	Basson-Hautbois 8	
Fourniture 3 r	Trémolo	
Trompette 8		
Bombarde 16		Accouplements

manuaalomvang : C - g'''

pedaalomvang : C - f'

Toen de kerk tijdens bombardementen in W.O. II beschadigd werd, leed ook het orgel beschadigingen. De herstellingen werden gedaan door J. LONCKE uit Esen (1942).

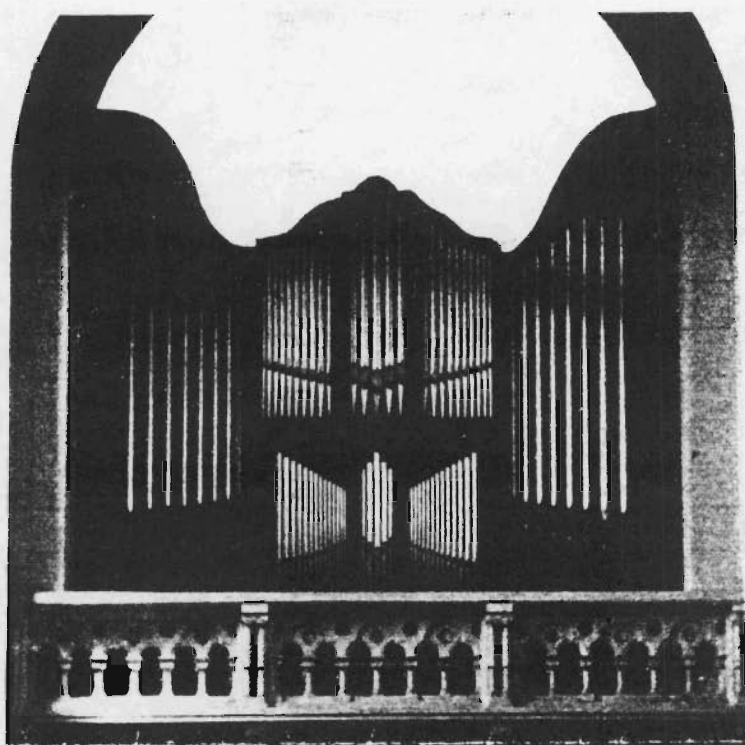
In de late zestiger jaren was het instrument echter zó vervallen dat totale ombouw zich opdrong.

Dit gebeurde in 1976 in de ateliers van orgelbouwer LONCKE te Zarren-Werken. Adviseur was P. FRANÇOIS, architect J. DENORME.

De plechtige wijding en inspelning had plaats op zondag 13 juni 1976. Het concert werd verzorgd door Stefaan DOMBRECHT, orgelist van SS. Petrus & Paulus, en diens zoon, de vermaarde hobovirtuoos Paul.

Het tweede orgel heeft volgende dispositie :

<u>Voetwerk C-f'</u>	<u>Hoofdwerk C-g'''</u>	<u>Onderwerk C-g'''</u>
Principaalbas 16	Prestant 8	Prestant 4
Gedekte bas 16	Holpijp 8	Gedekt 8
Octaafbas 8	Prestant 4	Kwintadeen 8
Gemshoorn 8	Roerfluit 4	Roerfluit 4
Koraalbas 4	Nazaard 2 2/3	Oktaaf 2
Mixture 4 r. 2 2/3	Oktaaf 2	Terts 1 3/5
Trompet 16	Seskwialter 2 r.	Larigot 1 1/3
	Vulwerk 4 r. 1 1/3	Cymbel 3 r. 1
	Cymbel 3 r. 2/3	Kromhoorn 8
	Trompet 8	
	Klaroen 4	

Het vroegere meer romantisch karakter is nu vervangen door een meer barok klankkarakter

OPGENOMEN MUZIEK EN LIED UIT OOSTENDE EN OMGEVING

COLLECTIE OSTENDIANA (7)

Stedelijke Openbare Bibliotheek

door Robert LEROY

SHOWBAND W.I.K. Willen is Kunnen

Opgericht in 1951 door Albert MILH, als muzikale begeleiding van de gelijknamige turnvereniging. In korte tijd hadden zij een enorm succes en kreeg de muziekafdeling een eigen beheer.

Zeer vele optredens in binnen- en buitenland, deelname aan taptoes, waar zij eerste prijzen behaalden. In 1966 De Gouden Roos te Antwerpen; 1974 Winnaar Open Championship of the Ealing Band Contest in Londen; 1983 Winnaar te Leuven van Fedekam Nationale showwedstrijd.

Dirigenten : van 1962-1975 Herman VERMEIRE (toen tamboermajoor Muziekkapel Belg. Zeemacht). Van 1976 tot nu : Norbert GROOTAERD. W.I.K. is de inrichter sinds 1968 van het Internationaal Drumbandfestival te Oostende.

1° Showband W.I.K. : Fanfare van N. GROOTAERD. Y.M.C.A. van H. BELOLO e.a. Broadway tunes van C. PORTER & G. GERSHWIN. On the beach; Quick step van N. GROOTAERD. Brasilia tropical. Latin rhythms. Afro tunes. Medley nr 2. Auld long syne.

Showband W.I.K. o.l.v. en arrangementen van N. Grootaerd. Opgenomen in 1979.

Bestseller 1A 034-23916; 1LP.

2° W.I.K. Jewels : Hornline express. Somewhere over the rainbow. Before the parade van J. HERMAN. You never walk alone van RODGERS-HAMMERSTEIN. When Johnny comes marching home. Showboat-selectie van J. KERN. Gonna fly now van B. COUNTY. 76 trombones van H. WILSON. Farewell song van K. VLAK. De fabriek. Orange blossom special. Caravan. Sophisticated lady van D. ELLINGTON. Song for Lilian van H. VAN LIJNSCHOTEN. Nuts van N. GROOTAERD. The A-team van POST-CARPENTER. Can't take my eyes of you van CREWE-GAUDIO. In the mood van J. GARLAND. Showband W.I.K. o.l.v. en arrangementen van N. Grootaerd. Opgenomen in 1985 of 1986. ES 46.804; 1LP.

TONADA, TONADILLA, TONADISSIMA, TONADISSIMO

Jeugd- en kinderkoren van het Koninklijk Lyceum van Oostende. Tonada staat o.l.v. Aimée THONON sinds 1961. Tonadilla werd gesticht door haar in 1966. Tonadissima is een vokaal ensemble als voortzetting van Tonada, gesticht in 1974.

Behaalden vele prijzen in binnen- en buitenland en deden vele concertreizen in Europa en er buiten.

Aimée THONON studeerde aan het Koninklijke Muziekconceratorium te Gent. Stichtte een privaat muziekinstituut te Oostende. Zij kent een internationale reputatie.

- 1° Harlekijntje's clublied van Freddy FEYS op tekst van Jo DEENSEN; De kop met de gouden eieren van Arlette VANHESTE op tekst van Jo DEENSEN. Linda, zang; met Koor Aimée Thonon. Uitgave door Oostends Jeugdtheater James Ensor, 1973. Baltic 6827; 1 single.
- 2° Tonada en Tonadilla koor : De leeuwerik van H. DAEMS. Geschichten aus dem Wienerwald van J. STRAUSS. Voor 't kankussen van E. HULLEBROECK. Nachtegaal van W. VAN INNIS. La petite fille sage van F. POULENC. Oostendse liedjes & Het nestje arrangementen F. ROVER. Poppemieke slaapt van E. HULLEBROECK. Prière du matin van H. BERLIOZ. Brautwerbung van B. BARTOK. Koren o.l.v. Aimée Thonon; Orkest o.l.v. Fr. Sunder. Decca LPD 238X345; 1LP (1973 ?).
- 3° Tonada Tonadissima : Chinj-a-ring-chaw van A. COPLAND. Ahi che quest occhi miei van PALESTRINA. Boer Vermandel van J. MERTENS. Het viel eens hemels dauwe : Ned. volkslied. Onze poes van H. DAEMS. Ja so singt man nur in Wien van J. STRAUSS. Barcarole van J. OFFENBACH. Meine Kükchen van G. GUSEJULI. Das klingt so herrlich van W.A. MOZART. La berceuse du petit Zebu van J. IBERT. A Highland lad : Schots volkslied. Poeziesjtje van I. STRAVINKSKI. Spaanse suite van M. DE JONG. Löwenzahn van A. KNAB. Kindje van H. DAEMS. Die Winter is vergangen : Ned. volkslied. Ick sag adieu van J. CLEMENS NON PAPA. See the gipsy van Z. KODALY. Koren o.l.v. Aimée Thonon. P. Monballieu, gitaar; L. Wulfowicz, piano. Opgenomen in het Casino-Kursaal Oostende : 20 & 24 maart 1976. Discus 6837; 2 LP's.
- 4° Visserslied door Koor Aimée Thonon. Op LP : Hier spreekt men Oostends. Omega OM 333.103X (zie verder).
- 5° Visserslied door Koor Aimée Thonon. Op dubbel elpee : Hier spreekt men Oostends. Omega DA 247/48 (zie verder).

- 6° Aimée Thonon : 25 jaar koorleiding Tonadilla en Tonada, Tonadissima en Tonadissimo : Tonadillalied; Maja Pjesnja van H. DIERENDONCK. Klein wiegelied van A. PRUD'HOMME. Kerstwiegeliedje van J. MERTENS. Oude prent van A. VAN DE MOORTELE. Ave Maria van C. FRANCK. Smolenskaya doroga van A. PACHMOETOVA. Cintec de leagân van N. LUNGU. Kalinka. Amor vittoriosa van G. GASTOLDI. Magnificat van A. VIVALDI. Ave verum van F. POULENC. Schenkt man sich Rosen in Tirol van C. ZELLER. De wolken : Engelwortel van V. NEES. The turtle dove.
Koren o.l.v. A. Thonon en Tonadilla o.l.v. Steve Dujardin.
 Opgenomen door Studio Kritz Kuurne in 1986.
 KRM 854; 1LP.

KLASSIEKE MUZIEK OPGENOMEN BUITEN OOSTENDE

GISTEL

- 1° Van Peteghemorgels : met o.a. Sonates in C van D. SCARLATTI. Versus primi toni Vlaams anoniem 18e eeuw voor orgel; opgenomen in de Sint-Niklaaskerk te Moere (Gistel). Versetten uit Messe des doubles van J. FETIS voor orgel; opgenomen in Sint-Jansgasthuis (College) te Veurne.
 Kamiel D'Hooghe, orgel.
 CBS 73620; 1LP (uitgave 1977).
- 2° Historia der Auferstehung Jesu Christi voor soli, koor, strijkers en continuo.
 Musica Polyphonica o.l.v. L. Devos; Kamiel D'Hooghe op het Van Peteghemorgel van de Sint-Niklaaskerk te Moere (Gistel).
 Opname in Mei 1980.
 Erato STU 71390; 1LP.
- 3° Werk van M.-A. CHARPENTIER : Zie Paul Beelaerts nr 2.

KNOKKE-HEIST

- 1° Funeral anthem van G.F. HÄNDEL voor koor en orkest.
 Gemengd Koor Cantabile Knokke-Heist; Het Vlaams Jeugdorkest van Brussel o.l.v. J. Maertens.
 Europ Records ER 3030; 1LP + tekst (uitgave 1976).

NIEUWPOORT

- 1° Beiaardklanken uit de O.L. Vrouwtoeren te Nieuwpoort : Nieuwpoorts beiaardlied. Een resem zeemansliederen. 't Een en 't andere van Vermandere. De sterre van Verbant. Inleiding op GIS.E.A. Fantasia op Ic arm haesken. Vertellingen van Jan Mulder. Fantasia op A.G.E.A.
 Paul Bourgois, stadsbeiaardier, bewerkingen en eigen composities.
 Uitgave in 1985 door VVV Nieuwpoort.
 NLP 198564.

OOSTDUINKERKE

- 1° Kerstklanken : zie Paul Dombrecht nr 1.

VEURNE

- 1° Van Peteghemorgels : zie Gistel nr 1.
- 2° Ode aan de Westhoek, suite voor orgel opgedragen aan Kamiel D'Hooghe van Robert STEYAERT.
 K. D'Hooghe, op het orgel in de Sint-Walburgakerk te Veurne.
 Uitgave Documentatiecentrum voor orgel te Veurne.
 DOC 3; 1LP (uitgave 1980 ?).

- 3° Galante orgelmuziek uit de Nederlanden : werk van J.B. BOUTMY, K.G. GEILFUS en Ph. POOL.
Robert Deleersnyder op het historisch Van Peteghemorgel in het Sint-Jansgasthuis te Veurne; opgenomen in 1984.
DOC 7; 1LP (orgels in de Westhoek nr 1).
- 4° Zuidoostelijke orgelmuziek : werk van J.K. KERLL, G. MUFFAT, P.A. ALBRECHTSBERGER, J.C.F. FISCHER, P.A. ESTENDORFFER, J. PACHELBEL.
Robert Deleersnyder op het historisch Van Houtte-orgel te Booitshoeke (Veurne); opgenomen in 1985.
DOC 10; 1LP (orgels in de Westhoek nr 2).
- 5° Oude Kerstmuziek = Noël's anciens : werk van M. CORETTE, L. DAQUIN, C. BALBASTRE, J. DANDRIEU, N. LEBÈGUE.
Anne Froidebise op het orgel van Bolland; opgenomen in 1984.
DOC 8; 1LP.

ZUIENKERKE

- 1° Werk van Abraham VAN DEN KERCKHOVEN.
Jozef Sluys op het historisch orgel te Zuienkerke.
Zephyr Z03; productie Schott Frères Brussel; 1LP (uitgave 1979 ?).
(Organa Belgica).

* * *

aanvulling : BLIJ ZIJN Jongerenkoor

bijvoegen na inleidende tekst :

Erik NAERT wordt in 1988 opgevolgd door Marie Claire LE JEUNE.

STADSGENOTEN IN RECENTE PUBLICATIES

- BERTINO : Over Bertino, alias Albert LINGIER, de populaire naoorlogse volkszanger verscheen een licenciateatsverhandeling door Ann DECORTE (K.U.L., 1988; promotor : prof. S. TOP).
- Maurice BOEL : n.a.v. zijn retrospectieve in het Museum voor Schone Kunsten te Oostende werd een gedrukte catalogus uitgegeven met teksten van N. HOSTYN & F. EDEBAU (+) (48 blz; ill. in kleur en z/w).
- Erasmus DE BRAUWER (Kaper) : artikel van Walter DE BROCK, in Het Visserijblad, mei 1988, p. 40 e.v.
- Jan DE CLERCK (kunstschilder) : geïllustreerd artikel in "Noordzeemagazine".
- James ENSOR : in catalogus "Pastelle und Zeichnungen des Belgischer Symbolismus", Frankfurt (Frankfurter Kunstverein), 1988.
- Willy FINCH (kunstschilder) : geïllustreerd artikel in "Noordzeemagazine".
- Thomas GOURNAY (Kaper) : artikel van Walter DE BROCK, in Het Visserijblad, juli 1988, p. 29 e.v.
- François MUSIN : catalogi :
- Marines en Strandscènes van de 19de - begin 20ste eeuw, Knokke (Casino), 1988.
 - F.M., Oostende (Museum voor Schone Kunsten), 1988 (12 kleurill., talrijke z/w; 84 blz; tekst N. HOSTYN).
 - Het Visserijblad, oktober 1988.

Constant PERMEKE : catalogus "Expressions Flamandes 1900-1930", Villeneuve d'Ascq, 1988.

Léon SPILLIAERT

- zie ENSOR ("Pastelle").
- zie PERMEKE ("Expressions").

Léon STORCK : artikel van Karel VAN DEUREN : "Henri Storck. De cineast als getuige van zijn tijd" in Vlaanderen, 37, 2, maart-april 1988, p. 18/98 - 19/99 (speciaal nr. over de Vlaamse film.

Liliane VAN DEN BROUCKE (kunstschilderes) : Het Visserijblad, juli 1988.

Robert VANHESTE (kunstschilder) : Het Visserijblad, juli 1988.

De Redactie

BOEKEN

R. LEROY, Bibliografie van de filatelie in België, Antwerpen (R. Editions), 1988 (2e aangevulde en verbeterde uitgave) (D/1988/2791/2)

Om twee redenen vermelden we dit naslagwerk in "De Plate" : de auteur is niemand minder dan Robert LEROY, bibliothecaris in de Stedelijke Bibliotheek en - uiteraard - eminent filatelist.

In het boekwerk vinden we - tweede reden - alles terug wat ooit over de filatelie te Oostende en omgeving is verschenen in België of in het buitenland.

Dit alles netjes terug te vinden onder trefwoorden als "Oostende", "Oostende Dover", "Middelkerke". Een must dus voor verzamelaars van "Ostendiana", van poststukken allerhande in betrekking tot Oostende en natuurlijk voor elke ernstige filatelist !

Norbert HOSTYN

Prijs : 1495 ₣. Bij de uitgever, St.-Katelijnevest 34, 2000 Antwerpen of in de lokale boekhandels.

BIBLIOGRAFIE VAN OOSTENDE

In de septembercatalogus van de "Rare and out of print Maritime books" van Frank Smith uit Newcastle upon Tyne noteerden we het volgende aanbod :

Terry C.S. (Ed). OSTENDE AND ZEEBRUGGE April 23 May 10, 1918. The dispatches of Vice-Admiral Sir Roger Keyes, K.C.B., K.C.V.O. and other narratives of the operation. O.U.P. 1st 1919. 224 pp ill. maps. ind. 132 X 194. VG.

20.00 Pounds

Marder "Keyes dispatches of 9 may and 15 june 1918, the narratives issued through the Press Bureau on 26 April and 13 May 1918, and the German Admiralty's accounts".

Voor de liefhebbers van de "Vindictivestory".

J.B. DREESEN

door Norbert HOSTYN

1927

Tijdens de zomer werd Jan DE CLERCK gehuldigd naar aanleiding van zijn dubbeltentoonstelling te Oostende : Galerij "Moderne" in de Langestraat en Galerij "Ocean" in de Leopoldlaan. Hendrik BAELS, Minister van Landbouw en Openbare Werken, en E. MOREAUX, Burgemeester van Oostende waren erevoorzitters van het inrichtend comité. Voorzitter was Georges VERHAEGHE, Schepen van Onderwijs en Schone Kunsten te Oostende.

Het eerbetoon had plaats op 27 juli 1927 in de Galerij "Ocean". Vele vrienden waren daarvoor opgekomen. Als eerste hield letterkundige en kunsthistoricus Maurice DE PRAETERE een toespraak. Hij wees op de kwaliteiten van Jan DE CLERCK : zijn onafhankelijkheid tegenover het academisme, zijn techniek waarvan elk bereikt niveau de springplank was voor hoger, nieuwer, beter. DE PRAETERE vond het een onmogelijke zaak Jan DE CLERCK bij een welbepaalde kunstrichting onder te brengen : realist, cubist, futurist, luminist, impressionist, symbolist, expressionist... hij was alles tegelijk.

DE PRAETERE wees ook op de onverbreekelijke banden die er bestonden tussen Jan DE CLERCK en Oostende : de zee, de vissershaven met haar mensen... Het was een wereldje dat Jan DE CLERCK nauw aan het hart lag. Uit het alledaagse gebeuren puurde de meester grootse visies met diepere dimensie.

Na DE PRAETERE sprak de Brusselse letterkundige Victor BAUTHIÈRE. Nadien dankte Schepen VERHAEGHE de twee sprekers en deelde mee dat hij aan de stad zou voorstellen om DE CLERCK's "Vissersvrouw" te kopen voor het Museum.

's Avonds was er dan nog een feestmaaltijd in het "Hotel de la Commerce". Om beurten werden er toasts uitgebracht door Maurice DE PRAETERE, Victor BAUTHIÈRE, Schepen VERHAEGHE en kunstschilder Achille VAN SASSENBROUCK. James ENSOR sloot zich schriftelijk bij de viering aan.

Uit 1927 dateert, naast de gewone marines, bosgezichtjes en landschappen, meestal in "aquapasteltechniek", het belangrijke doek "De grote zus", een werk uit zijn folklorereeks.

* * *

In augustus 1927 kwam Oscar DE CLERCK klaar met het commemoratief basreliëf Edmond LAPON. In september kon overgegaan worden tot de hulde en onthulling.

Een groep schoolkinderen had een gelegenheidskantate op tekst van Alphonse MAES en op muziek gezet door BOEHME ingestudeerd voor de viering in het Leopoldpark.

Jan DE CLERCK ging over tot de onthulling van het monumentje en hield een toespraak. Na een gelegenheidsspeech van de Burgemeester, belichtte TOUSSAINT DE SUTTER de figuur van Edmond LAPON. Mevrouw VAN MULLEM sprak in naam van het conservatoriumkoor.

Het koor zelf stond opgesteld achter een bomengroep en zong een fragment uit "Les Suppliantes" (1). Het mag gezegd dat de LAPON-hulde een op voorhand verloren zaak was. LAPON, die nooit een

Ostende, 27 juillet 1927

Messieurs les membres du comité de la manifestation Jan Vollen

Votre honnête circulaire m'invite à participer à la manifestation organisée pour louer le plus ostendais de nos peintres. C'est là, messieurs, un beau geste de confiance et d'aprément.

Malheureusement, un travail compliqué, musical, pictural et l'estomac me condamne ~~malheureusement~~ à l'abstinence, mais, avec vous, je veux saluer discrètement le confrère actif et entreprenant, le rare chercheur de jeunesse et d'illusion.

Saluons aussi et le bon cœur de Clerck, Junior, le Benjamin original et sympathique de la sculpture nouvelle.

Je félicite le brave Jan Van Oostende et ses membres protecteurs et du comité

James Pryor

hele grote roem had gehad, sprak de mens uit 1927 niet veel meer aan. Het monument zelf heeft slechts korte tijd in het park gestaan. Nu is het ingemetseld in de muren van de inkomhall in het muziekconservatorium.

In november '27 stelde Jan DE CLERCK tentoon in de "Union Anglo-Belge" te Liège. Tijdens de vernissage op zondag 27 november waren er toespraken door de heren MORIS en BAUTHIÈRE. Nadien analyseerde René VERDEYEN, Professor aan de Universiteit te Liège, het werk van DE CLERCK. Een lunch rondde de vernissage af.

1928

Uitgave van het rijk geïllustreerde huldealbum Jan DE CLERCK. Het bevatte losse bijdragen van Karel JONCKHEERE, Carlos LOONTIENS, Victor VAN HOUTTE, Hendrik BAELS, V. BAUTHIÈRE, M. DE PRAETERE, Jean LAENEN, H. CROSS, E. LEGIER, Paul DE KEYSER, M. VAN GELUWE en een overzicht van DE CLERCK's voornaamste werken. Nadien hebben tal van kunstjournalisten, critici en sprekers telkens opnieuw dit huldeboek uitgeput, tot in den treurens toe.

Op 22 december opende DE CLERCK's tentoonstelling in de Galerij "'t Moleken", Nederkouter, 19 te Gent. De tentoonstelling was ingericht door een comité waarvan Hendrik BAELS en Baron RUZETTE erevoorzitters waren; R. VAN POTTELSBERGHE was voorzitter.

Tijdens de vernissage waren er voordrachten door Paul DE KEYSER en Jean LAENEN (2). Deze van DE KEYSER verscheen integraal in "De Duinengalm" van 4 januari 1929.

De tentoonstelling
en de betooging
Jan De Clerck te Gent

Rede van Dr. P. Dekeyser, Hoogleraar, ter gelegenheid van opening der Tentoonstelling van de werken van Jan De Clerck, te Gent, op 22 December.

Dames, Heeren,

Het ware overmoedig van mijnentwege na het onlangs verschenen Jan De Clerck-album, waarin tal van eminente mannen den lof verkondigden van den Oostendschen Meester, nog nieuwe lauweren te willen winden om de slapen van dezen stille in den lande. "Omnis fugunt... Ars manet" is zijn welsprekende leus en die leus indachtig zullen we ons beperken tot zijn kunst, het blijvende van hem zelf.

Die kunst van Jan De Clerck is trouwens symptomatisch voor onze tijd en als ik zeg onzen tijd, dan denk ik aan de veelbewogen vijf-en-twintig eerste jaren van onze eeuw.

We weten wel dat de tijd een verduldige stramien is, waarop onze fantazie soms vrij willekeurige motieven kan borduren, maar het wil ons evenwel voorkomen dat het eerste kwart van de 20ste eeuw, voor ons geestesoog reeds een eigen physionomie heeft ontwikkeld.

Het is natuurlijk nog te vroeg deze physionomie in al hare fijnheden uit te teekenen, maar de groote lijnen liggen alvast voor het grijpen in de kunst van dien tijd, ook in de kunst van Jan De Clerck.

Als zooveel van zijn tijdgenooten is Jan De Clerck uitgegaan van een impressionistische visie van de wereld, die een groote

bekoorlijkheid moest hebben voor een visionnaire droomersnatuur als de zijne.

Al zijn eerste werken stonden in het teeken van dien impressionistischen roes : de realiteit aldoor opnieuw te verwerken in gevoelige, ragfijne kleurvlakjes en streepjes tot er van het beeld niets meer overblijft dan een mistgordijn van water en lucht, waarin menschen en dingen zweven als ontheven van alle aardsche materialiteit.

Een schoone droom, maar een opiumdroom, die op den langen duur den wil fnuikt en de scheppende hand ontzenuwt van die hoogere idealen koestert dan het oplossen van technische raadsels op het uitvoeren van artistieke salet mortali.

Heel vroeg, vroeger als vele anderen in ons land, heeft Jan De Clerck tegen het neo-impressionistische opium-schuiven gereageerd en omdat hijzelf in de impressionistische zielsuitrafeling zoo'n virtuositeit had bereikt, viel het hem doorgaans moeilijk aan de verleiding van de picturale veruiterlijking van teeder-besnaard egocentrisch gemoedsleven te ontsnappen. Zijn reddende engel was zijn zoekende, nooit rustende geest, die hem telkens uit het moeras der al te menschelijke voldaanheid over volbracht werk hielp.

Zoo ontweek hij het noodlot van zoovele begenadigden op het gebied der kunst : de herhaling ! Jan De Clerck stelde er, van meetaf aan, een eer in zich onder geen voorwendsel te herhalen.

Zijn zoeken, zijn tasten, heeft hem op velerlei paden geleid, die na hem met pretentieuze ...ismen werden beplakt, maar die voor hem slechts de waarde hadden van experimenten, die hem niet vermochten te doen afwijken van een zelfstandige voorstelling van zijn gedachteleven.

In het Jan De Clerck-album heb ik half-schertsend die zelfstandigheid willen prijzen als Jan De Clerck-isme. Maar wezenlijk die zelfstandigheid is de grondtrek van zijn karakter als mensch en als kunstenaar.

Zich zelf te zijn, zoo volledig mogelijk, zich zelf ten slotte te kunnen objectiveren in een kunstwerk, zoodat het zich aan den toeschouwer opdringt als iets eigens, iets individueels, iets organisch, iets dat men niet zoo gauw vergeet na een kennismaking, dat voor den kunstenaar een rijk-wellende bron wordt van esthetische genieting en artistiek welbehagen, is dat niet een mooie overwinning voor een artiest ?

En dat is het wel wat Jan De Clerck in een hardnekkig en moeizaam streven naar expressie in sommige van zijn na-oorlogse werken heeft weten te bereiken : een eigen artistiek rythme, geen angstvallige analyse meer, maar kloeke synthese, een schoone eenheid achter sterk gekoördineerde gestalten waarin de toevalligheden schuil gaan in landschappen.

Is Jan De Clerck een expressionist ? Mijn dunkens, ja, hij is het, in de beste beteekenis van het woord overigens, want voor het expressionisme artistieke mode werd was hij al expressionist.

Zoals hij thans de zee, de zeelui, het haven-leven en het kaai-bedrijf van onze Vlaamsche kust plastisch vertolkt, er eigen expressie in legt, in een nieuw schoonheids-rythme uit paart, doet het hem in frischheid, volkschheid, humor en diepte, geen tweede na.

Ik weet het wel : Jan De Clerck, hier te Gent schier een onbekende, is de eenige niet. Daar is de groote James Ensor, daar is Permeke !

We kunnen veel, zeer veel goeds denken van Ensor en van Permeke en toch ook veel goeds vinden in het werk van een derden, minder bekenden Oostendschen meester. Zegt het oude Vlaamsche spreekwoord niet : "Onbekend maakt onbemind !"

Om die reden waren we gelukkig dat een Gentsch komiteit het werk van Jan De Clerck, na Brussel, na Luik en na Oostende, in een overzichtelijke tentoonstelling nader tot het Gentsch kunstminnend publiek heeft willen brengen.

De edele en eerlijke kunst van Jan De Clerck verdient ten volle die waardeering !

Het zou mij bijzonder aangenaam zijn indien mijn korte rede, in alle nederigheid, hiertoe had kunnen bijdragen; in het werk van Jan De Clerck herkennen velen van zijn generatie het beste van zich zelf !

(vervolgt)

(1) Hulde aan Edmond Lapon, in De Zeewacht, 17 september 1927.

(2) Jean LAENEN. Brussels kunstcriticus en auteur van kinderboeken : "Ali et son sifflet magique", "Chant Hindou" en "Contes Exotiques".

EEN UITZONDERLIJK FOTOGRAFISCH DOCUMENT (1)

DE AUTOCHROOM VAN HET INTERNATIONAAL MILITAIR SCHERMTORNOOI TE OOSTENDE IN 1908

door Jean Pierre FALISE

Van 26 juli tot 2 augustus 1908 was Oostende het toneel van een gebeuren dat weliswaar in die tijd niets bijzonder was, er vonden toen immers talrijke paardenrennen (2), wedstrijden en diverse concerten plaats, maar dat volgens een plaatselijk dagblad uit die tijd "La Saison d'Ostende" toch als een vermakelijk en kleurrijk spektakel bestempeld kon worden.

Het ging om het internationaal militair schermtornooi, een competitie die meer dan 120 officieren samenbracht, waarvan de helft Belgen en de andere helft afkomstig uit acht verschillende landen : Frankrijk, Nederland, Italië, Verenigd Koninkrijk, Rusland, Oostenrijk-Hongarije, Zweden, Denemarken.

Op zaterdag 1 augustus was er voor de officieren die deelgenomen hadden aan het tornooi een receptie in het chalet van de koning. Op die receptie werd aan koning Leopold II een schitterende autochroom (3) aangeboden die de dag voordien werd genomen vòòr de Galerie Royale. De autochroom zou het werk geweest zijn van de fotograaf DEMEUNYNCK (4).

Eén van de grote troeven van die autochroom is juist de kleur ervan en de reële weergave in kleuren van talrijke gala-uniformen van 8 keizerrijken of koninkrijken van Europa en de Franse republiek. Die weergave was in die tijd zeer zeldzaam en die kleurenfoto vormt dan ook een uniformologische schat van buitengewone waarde (iets om een verwoed verzamelaar voor de rest van zijn leven te laten dromen !...).

De autochroom is afkomstig uit de archieven van Luitenant-generaal Joseph HELLEBAUT, Minister van Oorlog van 1907 tot 1912. Hij werd, in kleuren, op de achterflap van het tijdschrift Forum gepubliceerd

met vriendelijke toestemming van de heer Yves HELLEBAUT, één van zijn nakomelingen.

Aangezien de Plate nog niet in kleuren verschijnt zijn we bijgevolg niet in de mogelijkheid deze autochroom hier af te drukken. Iets voor later misschien ! !

-
- (1) Artikel door Luitenant J. de Cartier d'Yves, verschenen in het militair tijdschrift FORUM, 18e jg. nr. 2, maart-april 1988.
 - (2) Enkele jaren voordien, in 1902, werd in Oostende de befaamde internationale Militaire Raid Brussel-Oostende gelopen, die zo beroemd is gebleven in de annalen van de paardensport. (zie De Plate, 5e jg., nr. 3, november 1975, blz. 3-6).
 - (3) In 1903 vroegen de gebroeders Auguste en Louis LUMIERE een octrooi aan voor hun "AUTOCHROME" procédé. Ze brachten het in de handel vanaf 1907. Dit procédé was één van de eerste procédé's voor kleurenfotografie dat bevredigende resultaten opleverde.
 - (4) Over DEMEUNYNCK, zie De Plate 9e jg., nr. 3, maart 1980, blz. 80/49.

SINTE-CATHARINA-WEST

door Jan COOPMAN

Op 22 juli 1752 kwamen de "hoofd gecommiteerde" van de Sinte-Catharinapolder bijeen bij Notaris Jan Antoon BLONDEEL : het waren de heren Andreas LANDSTWEERDT, Franciscus Josephus KEMPE en P.J.F. VAN BERBLOCK, gewezen schepenen.

Zij verklaarden op verzoek van E.H. Jozef LA BULCKE, pastoor van Mariakerke, dat Hare Majesteit in 1726 een oproep had laten doen tot al de eigenaars, om elk eigendom van land op te geven en te bewijzen, gelegen "in de vloyende schorren omtrent dese stadt met cominatie van versteeckynghen".

De landen die eertijds toebehoorden aan de pastorij van Sinte-Catharina werden niet opgegeven. Daardoor vervielen deze landen aan Hre Majt. als vacante landen door niemand opgeëist, volgens vonnissen van 7 mei 1726 en 13 januari 1727 die de "versteeckynghen" afgekondigd hadden. Deze en de andere vacante stukken werden bij Hr. Majts. oktrooi van 9 mei 1744 volgens oud gebruik en dijkrecht, in volle eigendom afgestaan aan "de Generaliteyt van Ghelande" of vereniging van grondbezitters die de schorren op hun "alderwaerste oncoste" hadden bedijkt, en vervolgens, voor hun rekening verpacht zonder dat de pastoor van Mariakerke daar nu nog enig deel in had.

Op die manier ging door verzuim nog een spoor van de parochie Sinte-Catharina de mist in.

Bron : R.A. Brugge. Notariaat BLONDEEL. nr. 826. akte 48.

AUGUST STRACKÉ

door François COOPMAN

De levensloop van A. STRACKÉ werd reeds door de heer G. BILLIET uitvoerig beschreven in verschillende nummers van "De Plate".

Wegens zijn talrijke verdiensten werd A. STRACKÉ, door Oostende, ondermeer vereerd met een straatnaam (1). Ook werd hij indertijd door Koning Albert I, uitgenodigd aanwezig te zijn op het huwelijk van Kroonprins Leopold (de latere Leopold III) met prinses Astrid, prinses van Zweden, een eer die niet zo maar aan "gelijk wie" werd toegekend. Dat A. STRACKÉ als "business man" door diverse instanties aangesproken werd mag blijken uit het volgende.

Ter gelegenheid van een officieel staatsbezoek van de Duitse Keizer Willem II aan België, op 2 en 3 augustus 1890, had men het inzicht de stad Oostende (2) en zeker alle stedelijke en gouvernementele gebouwen te bevlagen met de Duitse en Belgische nationale vlag. Gezien echter de Zeecommissaris (3) over geen Duitse vlag beschikte werd hem, door de Minister van Spoorwegen, Post en Telegraaf, de toelating verleend een Duitse vlag aan te kopen. De Zeecommissaris deed een beroep op de diensten van A. STRACKÉ die hem prompt een vlag van 3 op 5 meters bezorgde voor de prijs van 39 mark, omgezet in Belgische valuta 48,75 Fr (4). Hedendaags betalen wij 21 Fr voor een Duitse mark !

De Duitse Keizer die op 2 augustus aan boord van het Keizerlijk yacht "Hohenzollern" in Oostende (5) aankwam werd met een nog nooit geziene pracht en praal ontvangen. De lokale pers beschreef de ontvangst en de daarbij horende feestelijkheden als "quelque chose de phénoménal".

Ter ere van de Keizer had A. STRACKÉ de gevel van zijn hotel "d'Allemagne", gelegen in de Kaaistraat, met de nationale vlaggen versierd en had er ook een opzienbarende verlichting aangebracht. Op zondag 3 augustus bood A. STRACKÉ de Belgische en buitenlandse journalisten een feestmaal aan en de daaropvolgende dag werden zij door de vrijgevige hotelhouder uitgenodigd op een zee-excursie naar Dover.

Als ex-landgenoot van de Duitse Keizer had A. STRACKÉ zijn beste been voorgezet en ook zijn steentje bijgedragen tot een feestelijk onthaal dat een massa volk lokte naar Oostende en door de nationale en buitenlandse pers uitvoerig gecommentarieerd werd.

-
- (1) Op één of twee na de kleinste straat van Oostende ?
 - (2) Uitzonderlijk was het wel dat niet de hoofdstad maar wel Oostende belast werd het Staatsbezoek te organiseren.
 - (3) Letterlijke vertaling van "Le Commissaire Maritime". Hedendaags is die functie gekend als "de Waterschout".
 - (4) Zie factuur in bijlage. Let ook op de excuus onderaan de factuur. Het was nog het tijdperk van wellevendheid en welgemanierdheid ! Salonfähigkeit zal wel dagelijkse kost geweest zijn ten huize van A. Stracké.
 - (5) Toen het statig yacht, volledig in het wit geschilderd, de haven binnenvoer werd er een eresaluut van 101 kanonschoten afgevuurd.

Bronnen : - Le Carillon van 6 november 1926
- L'Echo d'Ostende van 7 augustus 1890

Fol.

Ostende,

Hôtel d'Allemagne

Note pour le Commissariat maritime.

A. Stracké. ^a Ostende.
24. rue du quai

	Frs.	Ctms.
Juillet 30. (Propriété allemande) 3 Mètres sur 5. au prix de 39 Mark = 48.75.		

raison N° 12 en date du 29 juillet 90
2e Rue. N° 12.

un pavillon national
allemand / 3 m. x 5 m.
au prix de 39 mark.

Veuillez excuser le crayon; il fallait s'en servir pour avoir la copie.

ENSOR ACHTER HET IJZEREN GORDIJN

door Freddy DUFIT

Een reis naar de D.D.R., Polen en Tjecho-Slowakije, bracht ons op het spoor van "Ensor achter het Ijzeren Gordijn".

Na een dag snuisteren in de verschillende boekenantikwariaten in Krakau, ontdekten wij de mooie Poolse catalogus over een tentoonstelling van Belgische Kunst XIX-XX eeuw onder de benaming : STUKA BELGIJSKA konca w. XIX-XX w met een voorwoord van de toenmalige Belgische ambassadeur in Warschau, Graaf Hadelin DE MEEÛS D'ARGENTUEIL

Van data en jaartal echter niets te vinden. Gelukkig maar, als we intussen vernamen (dixit onze Poolse gids) dat alle uitvoer van kunstboeken van vóór 1945 verboden is. Opzoekingen in "James Ensor Proeve van gecommeterieerde bibliografie" van Hubert DE FRANCE gaven ook geen resultaat. In elk geval is deze catalogus de moeite waard voor "Ensorfans". Ze vermeldt zeven schilderijen, waarvan drie met afbeelding, namelijk :

De maskers en de dood 1897
Dame met de paraplu 1880
Russische muziek 1880

alsook 11 etsen, waarvan vier met afbeelding, namelijk :

De dood vervolgt de kudde 1896
De kathedraal 1896
Christus bedaart de storm 1886
De baden te Oostende 1899

Onze opzoekingen in de "gouden" stad Praag kende één succes met het Tjechisch boek "DEJINY UMENA" vertaald uit het Duits door Peter HRIVNAK in 1978. Het oorspronkelijk boek "Geschichte der Kunst" werd geschreven door Michael V. ALPATOV in 1960. Het boek toont, naast een korte beschrijving over Ensor, het schilderij "De daken van Oostende".

Intussentijd vernamen wij ook het bestaan van de museumcatalogoog "Gemäldegalerie Neue Meister" - Staatliche Kunstsammlungen Dresden D.D.R. 1977.

Het museum bezit het schilderij "Stilleven met rode kool" en deze wordt uitgebeeld in dit niet te versmaden boek.

Ensor kent "geen grenzen", zelfs de Muur en het Ijzeren Gordijn heeft hij overschreden ! Was hij indertijd, langs zijn etsen en geschriften niet de voorloper van de "perestrojka" en "glasnost" op eigen bodem ! ! !

INDEX 1988

Traditiegetrouw publiceert "De Plate" voor de geïnteresseerde lezers een inhoudstafel § indices op de voorbije jaargang.

U kunt ze bestellen door 125 ₣ te storten op rekening 750-9109554-54 van "De Plate" met vermelding "Index 1988". U kunt uiteraard ook rechtstreeks terecht in de museumshop.

Index 88 verschijnt in de loop van de maand Januari.

LIDGELD

Wie in zijn tijdschrift een stortingsbulletin vindt is nog niet in orde met zijn bijdrage 1989 (laatste storting door ons ontvangen op 1 december).

Indien u verder wenst lid te blijven van "De Plate" en ons tijdschrift te ontvangen vragen wij de som van

- 400 Fr als aangesloten lid
- 500 Fr als steunend lid
- 1.000 Fr als beschermend lid

te willen storten op rekening 750-9109554-54.

ø ø ø

VEILING 1989

Op donderdag 26 januari 1989 gaat de jaarlijkse Veiling van "De Plate" door onder leiding van de heer O. VILAIN.

Personen die wensen stukken te laten veilen mogen de lijst van de te veilen stukken (zo gedetailleerd mogelijk) binnenbrengen bij de heer O. VILAIN, Rogierlaan, 38 bus 11, Oostende.

De stukken (boeken, foto's, affiches, plannen enz., maar geen breekbare voorwerpen) moeten wel betrekking hebben op Oostende of de kuststreek.

ø ø ø

ONS HEEMMUSEUM

ZAG U REEDS ONZE THEMATENTOONSTELLING PENNINGEN EN VLAGGEN VAN OOSTENDSE VERENIGINGEN ?

Het museum is geopend iedere zaterdag van 10u tot 12u en van 15u tot 17u.

HET IS EVENEENS GEOPEND OP DEZELFDE UREN VAN 26 DECEMBER TOT EN MET 8 JANUARI UITGENOMEN OP 27 DECEMBER, 1 EN 3 JANUARI.

IN DIT NUMMER

- blz. 245 : J.G. DE BROUWERE : De "Berg van Barmhartigheid" : betekenis en rol te Oostende.
- blz. 247 : J.B. DREESEN : Oostende : chronologie van de vloeiing in het jaar 1584.
- blz. 251 : G. VANDAMME : Enkele bemerkingsen bij "De Geschiedenis van de Kapucijnen en de Kapucijnenkerk te Oostende".
- blz. 252 : E. LIETARD : Oostendse numismatiek.
- blz. 255 : E. SMISSAERT : Niet te dure boeken en brochures over lokale geschiedenis.
- blz. 256 : N. HOSTYN : Orgels in groot Oostende - het orgel in de H. Hartkerk.
- blz. 257 : R. LEROY : Opgenomen muziek en lied uit Oostende en omgeving - Collectie Ostendiana (7).
- blz. 260 : Stadsgenoten in recente publicaties.
- blz. 261 : N. HOSTYN : Boekbespreking.
J.B. DREESEN : Bibliografie van Oostende.
- blz. 262 : N. HOSTYN : Jan De Clerck, kunstschilder (10).
- blz. 266 : J.P. FALISE : Een uitzonderlijk fotografisch document.
- blz. 267 : J. COOPMAN : Sinte-Catharina-West.
- blz. 268 : F. COOPMAN : August Stracké.
- blz. 270 : F. DUFAIT : Ensor achter het Ijzeren Gordijn.

TEKST OVERNAME STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

DANK-BEWYS,

AEN ONZEN ZORGVULDIGEN EN ONVERMOEYDEN MEESTER

LOUIS VITSE,

Gezongen op den plégtigen PRYS-KAMP,

Op heden 24 AUGUSTUS 1814.

(1.)

TOt slot van zoo een schoone Feeste,
Waer ider zyn loon heéft ontfæn
Voor zyn besten zoo t' hebben gedaen;
Dat men nu al zy bly van geeste. (*bis.*)
Ouders, Vrienden, al die hier komt te wézen,
Deéz' schoone Feeste met vreugd bywoond,
En wiens Kinders nu zyn Gekroond, } *bis.*
Gy zyt te saem weerdig geprézen.

(2.)

VEéle Geluks nu weérde Schoolieren,
Onder Meester VITSE's bestier,
Wiens hoofden nu vreugdig alhier
Men ziet met Lauweren vercierén. (*bis.*)
Wilt in de Wysheyd te saemen volheerden
Tot uw Ouders en Vriendens vreugd,
Vercierd daer door uw jonge jeugd, } *bis.*
Zoo blyft gy gedueriglyk in weérden.

(3.)

GEdankt zy onzen Meester verheven,
Die ons in de Geleerdheyd voed,
Hy zal staen in ons hert en gemoed
Zoo lang wy t' saemen zullen leéven. (*bis.*)
Wy wenschen te saem, hy leéft lange jaeren,
Geduerig in voorspoedigheyd,
Aenveérd onze genegendheyd, } *bis.*
Men wilt anders niet als uw welvaeren.

(4.)

Dank moet men ook d'Heer Meyer wyzen,
D'Heeren Adjointen ook alhier,
Voor hunne zorg en goed bestier,
De Jongheyd te doen onderwyzen. (*bis.*)
Laet ons te saem allen Lof hun geéven,
Die zorgen voor de jonge jeugd,
Roepen te saem met veéle vreugd } *bis.*
'T Edel Magistraet lange mag leéven.

(5.)

Anschouwers hier, nu al met eeren,
Die getuyge zyt deézer Feest,
Hoe dat hier zoo wel minst als meest
Belooning krygt voor wel te leeren. (*bis.*)
Dank geéft men U ook hier op het eynde,
Voegd uw stemmen nevens ons al,
Te roepen t' saem met bly geschal, } *bis.*
Lange leéft de Meyerie van Oostende.

Tot OOSTENDE, uyt de Drukkerye van B. - D. BRICK.

"DE PLATE"
tijdschrift van de
Oostendse Heemkring
"DE PLATE"
v. z. w.

tijdschrift onder redactie van

Norbert HOSTYN
Emile SMISSAERT

Jean-Pierre FALISE

Inhoudstafel &
Registers op de
17de jaargang

1988

ANONIEM

- Extract uit "Addressbuch der jetzt bestehenden Kaufleute und Fabrikanten in Europa" (Nurnberg, 1817) : p. 120
- Het oud archief van de Commissie van Openbare Onderstand Oostende : p. 202-205

BILLIET GERMAIN

- Laatste jaren en dood van August Stracké : p. 56-63
- Het Oostendse Lunapark 1911-1914 : p. 99-105
- Mijn eerste schooljaren : p. 215-236

CASIER ANN

- Oostendse muziekgeschiedenis :

XXXVI - De vaste dirigenten van het symphonieorkest van het Kursaal

- ◊ J. Dumon : p. 15
- ◊ Duhem & Dumon : p. 16
- ◊ Emilie Perier : p. 17
- ◊ H. Leudet : p. 44
- ◊ François-Marie De Mol : p. 44
- ◊ Désiré Prys : p. 44
- ◊ Joseph Michel : p. 45
- ◊ Jules Deswert : p. 45
- ◊ Léon Rinskopf : p. 45
- ◊ Nestor Prys : p. 45
- ◊ Pietro Lanciani : p. 79
- ◊ Auguste Strauwen : p. 79
- ◊ Paul Goossens : p. 79

XXXVII - Het Symphonisch Orkest van het Kursaal in de periode 1852-1914 : p. 128-130; p. 156-159; p. 194-197

(vervolgt in 1989)

CLYBOUW KAREL

- Gevelankers te Bredene en Oostende : p. 17-19

COOPMAN FRANÇOIS

- En nog oude reglementen : p. 214
- August Stracké : p. 268-269

COOPMAN JAN

- De Laatste Stuiver : p. 98
- Sinte-Catharina-West : p. 267

DE BROUWERE J.G.

- Nieuwbouw voor de "Berg van Barmhartigheid" (1888-1891) : p. 184-185
- De "Berg van Barmhartigheid". Betekenis en rol te Oostende : p. 245-246

DREESEN JAN

- Activiteiten : p. 1, 39, 67, 97, 123, 153, 183, 211, 243
- Jaarverslag 1987 : p. 23-32
- Was James Weddel, de Britse Zuidpoolonderzoeker, een Oostendenaar ? : p. 20-21
- Het verzet aan onze kust : p. 63-64
- Oostende in de kunst te Oslo (Erich Heckel) : p. 74
- Oostende en de Brabantse Omwenteling : p. 84
- Station Oostende. Een schilderij (Louis Boel ?) : p. 120
- De haven van Oostende in 1888 (foto's in R.A. Brugge) : p. 121
- Werken in de Montgomerydok : p. 127
- De North Sea Yacht Club : p. 131
- Sinte-Catharina-West : p. 159
- Sinte-Catharina-West (1222-1584) : grenzen en oppervlakte : p. 188-193
- Een Oostendenaar publiceert in Limburg (over L. François) : p. 213
- Hoe uitgestrekt was Mariakerke in 1559 ? : p. 237
- Chronologie van de vloed in het jaar 1584 : p. 247-250

DUFAIT FREDDY

- Ensor achter het ijzeren gordijn : p. 270

FALISE JEAN-PIERRE

- Het liedje van "Miete Klokke" : p. 165
- Lantaarns te Oostende : p. 197
- Een uitzonderlijk fotografisch document : de autochroom van het Internationaal Militair Schermtornooi te Oostende in 1908 : p. 266-267

FARASYN DANIEL

- Proef tot identificatie van de tunnels in de bouwput van de ondergrondse parking waargenomen : p. 5-7
- Oostendse huisnummers : p. 40-42
- Vondsten in de bouwput van de ondergrondse parking : p. 69-71

FAUCONNIER A & ROOSE P (naar -)

- Orgels in groot Oostende - Het orgel in de Kapucijnenkerk : p. 14-15
- Het orgel in de O.L.Vrouw kerk te Zandvoorde : p. 113-114 (redactioneel bewerkt)

HOSTYN NORBERT

- Reeks architecten en architectuur te Oostende tijdens het Interbellum : p. 148-149; p. 206-207 (vervolgt in 1989)

- Vergeten Oostendse kunstenaars : Pieter-Bernard Van Humbeeck : p. 167
- Oostendse drukkers : Paulus Roose : p. 173
- Bouwtoelatingen 1780-1794 : een merkwaardige reeks in het Oostends Stadsarchief : p. 173-180
- Orgels in groot Oostende. Het orgel in de Kapucijnenkerk : p. 14-15
- Orgels in groot Oostende. Het orgel in de H. Hartkerk : p. 256-257
- 't Kind moet een naam hebben. Of naamgeving te Oostende 1800-1988 : p. 85-88; p. 240-241 (vervolgt in 1989)
- Ensoriana : p. 15, 22, 242, 263, 266
- Jan De Clerck, kunstschilder : p. 53-54; p. 76-78; p. 105-108; p. 143-145; p. 170-171; 262-266 (vervolgt in 1989)
- Oostende op een schilderij van J.M. William Turner : p. 114-115
- Monumenten, beelden & gedenkplaten te Oostende :
 - XLIV : gedenkplaat Jozef Verhelle : p. 21
 - XLV : Gedenkplaat overlijden Koningin Louise-Marie : p. 21
 - XLVI : Lastdrager door Jan Maes : p. 22
 - XLVII : Pallas door Luc van Soom : p. 22
 - aanvullingen : p. 22
 - XLVIII : Ontvoeringsscène boven de Ciné Capitole in de Lange-straat : p. 119

(vervolgt)

HUISMAN MICHEL

- Oostende (gedicht) : p. 150

KLAUSING JEF

- Een liedje over de Kapellestraat : p. 55, 88
- Oostendse liedereschat. Op de vismarkt ben ik geboren : p. 75
- Een marktlied over de gebroeders De Grave : p. 126
- O Heer zegen de zee (cantate uit 1933) : p. 145-146
- Leopold II en Oostende : p. 164

LEROY ROBERT

- Reeks. Opgenomen muziek en lied uit Oostende en omgeving. Collectie Ostendiana :
 - ° Inleiding : p. 49
 - ° Paul Beelaerts : p. 50
 - ° Roland Cardon : p. 50
 - ° Roland Coryn : p. 50
 - ° Gustave De Brauwer : p. 51
 - ° Ephrem DELMOTTE : p. 51
 - ° Jules Toussaint De Sutter : p. 51
 - ° Hilde Dombrecht : p. 71
 - ° Paul Dombrecht : p. 72
 - ° Piet Dombrecht : p. 115-116
 - ° Stephan Dombrecht : p. 116

- Steve Dugardin : p. 117
 - Michel Dutrieue : p. 117
 - Guy Duyck : p. 117
 - James Ensor : p. 118
 - Louis Gasia : p. 118
 - Marc Grauwels : p. 118
 - Jos Hanniken : p. 134
 - Christel Kessels : p. 134
 - Koen Kessels : p. 134
 - Jean Louël : p. 134
 - Georges Maes : p. 135
 - Léon Rinskopf : p. 136
 - France Springuel : p. 168, 202
 - Marie-Christine Springuel : p. 168
 - Daniël Vanheste : p. 168
 - Christian-Adolphe Wauters : p. 169
 - Jozef Wauters : p. 169
 - Jongerenkoor "Blij Zijn" : p. 200, 260
 - Marsmuziek : p. 200
 - De Muzeschuit, Mariakerke : p. 200
 - Muziekkapel van de Belgische Zeemacht : p. 201
 - Showband W.I.K. : p. 257
 - Tonada, Tonadilla... : p. 258
 - Klassieke muziek opgenomen buiten Oostende : p. 259-260
- (vervolgt in 1989)

LIETARD EDWIN

- Reeks. Oostendse numismatiek
 - Edmond Picard : p. 43
 - Regatten gehouden te Oostende : p. 80
 - De lijnvissersmaatschappijen : p. 108-112
 - Intrede van Albert en Elisabeth te Oostende : p. 146-147
 - Beleg van Oostende 1601-1604 : p. 166
 - Fernand Rayée : p. 198
 - Antonius Lefevere : p. 198
 - Louis Blondeel : p. 199
 - Frans Debeau : p. 252
 - César Everaert : p. 254
 - Renaat Deschrevel : p. 254
- (vervolgt in 1989)

LOEBELL J.W.

- Reisebriefe. Uittreksel over Oostende anno 1835 : p. 64-65

OPSTAELE PIET

- Théodore, François, Michel Hamman (1792-1875) : p. 89-95

SMISSAERT EMILE

- Genealogische repertoria : p. 19
- Literair tourisme aan de kust : p. 136

VANALDERWEIRELDT E & FALISE J.-P.

- Ken uw stad : De Bolle : p. 138

VANDAMME GERARD

- Enkele bemerkingen bij de "Geschiedenis van de Kapucijnen en Kapucijnenkerk te Oostende" : p. 251

VANHUYFTE IVAN

- Nog oude reglementen : p. 155-156
- De feestelijke aanstelling van een hoofdman in de Schuttersgilde Sint-Andries en Sinte-Barbara (1788) : p. 186-187

VAN ISEGHEM AUGUST

- Archieffonds familie Hoys : belangrijk voor Oostende : p. 141

VERBANCK RICHARD

- "Blutsyde" en "Ter Cuere" ook een Oostendse aangelegenheid : p. 8-13

VERSTRAETE D

- William Goold : p. 45-49 (aanvulling door J. COOPMAN : p. 125)

VILAIN OMER

- De Taalkwestie in de Gemeenteraad : p. 54
- Oude reglementen : p. 133

BOEKBESPREKINGEN

- Ter Cuere Jaarboek 1986
(J.B. Dreesen) : p. 13
- A VAN CAILLIE : Oud Oostende in Beeld III
(N. Hostyn) : p. 42
- R PIERLOOT : Het vroegere Mariakerke en Raversijde
(A. Van Iseghem) : p. 52
- L VAN ACKER : Het ontstaan van de Handelskamer te Oostende 1803
(art. in Biekorf, 87, 4, p. 375 e.v.)
(N. Hostyn) : p. 75
- ERIC DE KUYPER : "Aan Zee"
(François Coopman) : p. 172
- JAN PARMENTIER : The Ostend Trade to Moka and India (1714-1735).
The merchants and supercargos
(J.B. Dreesen) : p. 185
- ANN DECORTE : Bertino : p. 260
- NORBERT HOSTYN : Maurice Boel : p. 260
François Musin : p. 260
- Expressions Flamandes (over Permeke & Spilliaert) : p. 261
- ROBERT LEROY : bibliografie van de filatelie in België
(N. Hostyn) : p. 261

ICONOGRAFIE

- Restauratie van de SS. Petrus & Pauluskerk : p. 23
- Straatje zonder einde : p. 53
- Bonenstraat - Cadzandstraat : p. 53
- Oesterputten Stichert - Stracké : p. 59
- August Stracké : p. 61
- Onthulling plaket E. Bulcke : p. 66
- Medailles Regatten : p. 83
- Zeeheldenplein 1944 : p. 85
- Petit Nice : p. 85
- Rottigni, vue de la ville et bassins d'Ostende 1834, (litho; detail) : p. 96
- Lunapark : p. 103-104
- Medailles lijnvissersmaatschappijen : p. 109-112
- Witte Nonnenstraat : p. 113
- W.M. Turner : Haven van Oostende : p. 115
- J. Garemin : Haven van Oostende : p. 122
- De Bazar van Lebon in de Vlaanderenstraat : p. 141
- Prentkaart broeders Beernaert : p. 151
- F.B. Solvijs : Gezicht op Oostende : p. 152
- L. Verboeckhoven : Aankomst van Queen Victoria : p. 152
- De oude SS. Petrus & Pauluskerk, kort na de brand van 1896 : p. 165
- Stadsplan 1876 : p. 182
- Edward Hamman's "Stradivarius" op Italiaanse postzegel : p. 187
- Zeedijk in 1944 : p. 197
- Brand van de SS. Petrus & Pauluskerk : p. 209
- Haven van Oostende (schilderij van Musin en Weber): p. 210
- Ensoriana : p. 242
- Klasfoto's : - Zusters van Sint-Jozef (1915) : p. 225
 - Leopoldschool (1920) : p. 225
 - O.L.V. College (1921) : p. 233
- Leopold II bezoekt de Schuttersgilde Sint-Sebastiaan (28.07.1902) : p. 251
- Lofdicht Louis Vitse (1814) uit de drukkerij B.D. Bricx : p. 272
- Afbeeldingen medailles : p. 147, 167, 198-199, 253-255

INDEX OP DE PERSOONSNAMEN

Niet opgenomen zijn de componisten wiens werken werden gespeeld in het Kursaal.

A

ACQUET, Dirk : 201
ADAMSON, 120
ALBERT I, Koning : 146
ANDRIESEN : 45
ANNEESSENS, Ch. : 14
ANNEESSENS, Jules : 14

B

BACHUSIUS, Christiaan : 45
BACKER, Thomas : 46
BAELS, Hendrik : 145
BAES : 120
BAETENS, Andries : 176
BARGIE, J. : 120
BATTENGÉ, Antoine : 174
BAUWENS, Agnes : 46
BECU, Romain : 221
BEELAERTS, Paul : 50
BEELE, Joannes : 174
BEERNAERT, Gebr. : 151
BELLEROUCHE : 120
BELPAIRE : 120
BENOIT : 177
BERTINO : 260
BERTRAM : 120
BESIRE, Helena : 179
BEURENS, Johannes : 180
BILLIARD : 178
BLOMME : 174
BLONDEEL, Jan-Antoon : 267
BLONDEEL, Louis : 199
BOCKHOUT, Ferdinande : 175
BOCKS, B. : 120
BOEL, Maurice : 260
BOENS, Daan : 107
BONNÉ, Guillielmus : 176
BORGERS, Philippe : 120
BOSSAERT : 175
BRICX, B.D. : 272
BROCK, Henri : 179
BROUWER, Eversen : 45
BRUXELMAN, D. : 132

C

CABOTER, Antonius : 177
CAESTECKER, Herbert : 139
CAIMO, Joannes : 251
CARBON, P. : 179
CARDON, Roland : 50
CHAMINADE, Cecile : 194
CLAEYS : 177
CLAEYS, C. : 178, 179

CLARISSE, Ignatius : 175
CORNEAU, H. : 120
CORNELISS, Adr. : 174
CORNELIS, Joannes : 177
CORNET DE WAYS RUART : 100
CORIJN, Roland : 50
COSYN, Joseph : 174
COURTOIS, Joannes : 178
CREKILLIE, Antonius : 179

D

DAENS, Pieter : 189
DA GAMBA, Emmanuel : 244
DAGELET, Michiel : 177
DANIELS, Gerard : 139
DE BAL : 120
DE BAL, Notaris : 177
DEBEAU, Frans : 252
DE BOSSCHERE, Franciscus : 174
DE BRAUWER, Erasmus : 260
DE BRAUWER, Gustave : 51
DECALF, Eveline : 218
DECLAIR, Ch. : 120
DE CLERCK, Anton : 177
DE CLERCK, Jan : 53, 76, 105, 143, 170, 260, 262
DE CLERCK, Oscar : 76
DE CLERCQ, Jacobus : 174
DECLOEDT, J.J. : 132
DE COCK, Joannes : 174
DE COKER, Isabelle : 174
DECOMIENS, N. : 178
DE GRAND, Henri : 179
DE GRAVE, Gebr. : 126
DEHOUCK, Kamiel : 139
DE JONGE, Jacobus : 174
DE KEYSER, Joannes : 174
DE KEYSER, Pieter : 46
DELAHADE, M. : 48
DELAVILLETTE, Judocus : 46
DELBOUILLE, Louis : 6, 71
DELECLUSE, J. : 120
DELMOTTE, Ch. : 120
DELMOTTE, Ephrem : 51
DELPLANQUE, B. : 179
DEMEESTER, Joannes : 177
DE MEYE, Jacobus : 179
DEMOL, François-Marie : 44
DEMOOR : 40
DE MOOR, Quille : 178
DE MULDER, Michiel : 179
DENDEYN, Joannes : 176
DENIS, Joannes : 175
DENY, M. : 120
DE POTTER, Carolus : 177
DE RIDDER, Jacobus : 178
DE ROO, Thomas : 174
DESCHREVEL, Renaat : 254
DE SORGHER, Charles : 184

DEVETTE, J. : 120
DEVILLE : 120
DE VRIÈRE : 54
DE WEERD, Joannes : 176
DEWITTE, J. : 132
DILLENS, Julien : 22
DIXON, Hermanus : 179
DOMBRECHT, Hilde : 71
DOMBRECHT, Paul : 72
DOMBRECHT, Piet : 115
DOMBRECHT, Stefaan : 15, 116
DOSSAERT, N. : 178
DUDAL, Ivan : 116
DUFAIT, Nele : 201
DUGARDIN, Steve : 117
DUHEM : 16
DUMON, Jean-Joseph : 15
DUQUENNE, Jean-Pierre : 139
DUTRIEUE, Michel : 117
DUYCK, Guy : 117

E

ELSCHOT, Willem : 137
ENGELS, Sebastiaan : 120
ENSOR, James : 118, 170, 242, 260, 270
EVERAERT, Cesar : 254

F

FELIX, Jan : 139
FILLEGON : 46
FINCH, Willy : 260
FLORENS, Adriaan : 47
FONTAINE, L. : 100
FOTTREL, John : 120, 176
FOTTRELL, N. : 180
FREYMANN : 120

G

GAREMYN, Jan : 122
GASIA, Louis : 118
GOBYN, Joseph : 176
GODFERNEUX, N. : 178
GOMBER, Bd. : 177
GONZALES, Marie : 175
GOOLD, Edmond : 47
GOOLD, William : 45, 125
GOOSSENS, Paul : 79
GOURNAY, Thomas : 45, 260
GRAUWELS, Marc : 118
GREGORIE, Georges : 120

H

HAMMAN, Edouard : 187
HAMMAN, Theodore, F. M. : 89
HANNIKEN, Jos. : 134
HASELBACH, Wilhelmina : 58
HECKEL, Erich : 74

HEILLIN, J.B. : 120
HERRIES, G. : 176, 178
HOLM, Cornelis : 178
HOYS, familie : 141
HUILMAND, Cornelis : 179
HUYAERT, Jacobus : 176
HUYGHE, J. : 120

J

JANSEN, Maarten : 46
JANSSEENS, M. : 120
JANSSENS, Michiel : 48
JOETS, Karel : 48

K

KEMPE, Franciscus : 267
KESSELS, Christel : 134
KESSELS, Koen : 134
KETELS, Barbara : 174
KIMPE, Franciscus : 175

L

LANCIANI, Pietro : 79
LANDSTWEERDT, Andreas : 267
LANESIS, Jacob : 179
LAUREYS, J. F. : 132
LAUWEREINS, John : 139
LAUWEREYNS : 177
LAUWERS, E. : 120
LAUWERS, N. : 179
LEBON : 141
LEEP : 175, 176
LEFEVERE, Antonius : 198
LE JEUNE, Marie-Claire : 260
LEOPOLD II, Koning : 251
LEUDET, H. : 44
LIEBAERT : 120, 175
LIEBAERT, Jean-Baptist : 174
LIEFMANS, Hendrik : 177
LOEBELL, Joh. Wilh. : 64
LOONTIENS, Carlos : 9
LOPPENS, Karel : 9, 10
LOUISE-MARIE, Koningin : 21, 22
LOOSEN, Jacobus : 178, 180
LOOSEN, Joes : 175
LOUEL, Jean : 134
LOWIE, E.H. : 231

M

MAC FESON : 120
MAECKEGEM, J. : 178
MAES, Georges : 135
MAES, Jacobus : 178
MAHIEU, Germain : 226
MALOU : 69
MARCHAL : 188
MASSAERT, J. L. : 120

MEULENBEKER, Marc : 188
MICHEL, Charles, 174
MICHEL, Joseph : 45
MILH, Albert : 257
MINNE, Frans : 177
MOENTACK, Jacob : 45
MOUQUÉ, F. : 179
MOURLON : 69
MOURU DE LACOTTE : 100
MUSIN, François : 260

N

NAERT, Eric : 200
NOOTMAN, Joannes : 179

O

OCKET : 178, 179
OCKET, Jacobus : 176
OCKET, Ludovicus : 175
OLLEVIERS, N. : 179
OPSTAELE, André : 139

P

PACQUET, Charles : 176
PAUL, Joseph : 120
PEES, Sarah : 20
PERIER, Emile : 16, 156
PERMEKE, Constant : 261
PICARD, Edmond : 43
PIETERS, Pieter : 176
PIETERSEN, Nanna : 45
PINOT : 178
PINSON, Frans : 179
PISON, Frans : 178
POPPE, Michel : 119
POURBUS, Pieter : 9
PRIEM, Joos : 177
PRUYSSENAERE, Jacobus : 178
PRYS, Désiré : 44
PRYS, Nestor : 79

Q

QUARTIER, Joseph : 175

R

RAEMAECKERS : 101
RAYÉE, Fernand : 198
RECK, Joannes : 179
ROOSE, Paulus : 173
RO TSAERT, Jacobus : 175
ROYET, Joannes : 175
RYCKAM, Joannes : 45
RYCKEMAN : 46

S

SCHOTTEY : 174
SCHULZE, Fritz : 58

SEGHERS, Jean : 139
SERRUYS : 120
SIDRON : 120
SMIS-VALCKE : 6
SPILLIAERT, Joannes : 174
SPILLIAERT, Léon : 261
SPRINGUEL, France : 168, 202
SPRINGUEL, Marie-Christine : 168
STAESSENS, J. : 120
STORCK, Henri : 261
STRACKÉ, August : 56, 268
STRAUWEN, Auguste : 79
SUYS : 176
SUYS, Gebr. : 179
SUYS, Johannes-Pieter : 179
SUYS, Tilman : 179
SYNAEVE : 120

T

TETUT : 41
THIBOUT, Carel : 175
THONON, Aimée : 258
TIMMERMANS, Félix : 136
TIMMERMANS, G. : 132
TOUSSAINT DE SUTTER, Jules : 51
TRATSAERT, Pieter : 177
TURNER, J. M. W. : 114

U

UREEL, Fr. : 113

V

VALCKE : 120
VAN BERBLOCK, P. J. F. : 267
VAN CUYCK, M. : 120
VAN DAMME, Joannes : 174
VANDAMME, J.B. : 120
VANDEN ABEELE, Jozef : 225
VANDENBROUCKE, Liliane : 261
VAN DEN HOVE, Joannes : 178
VANDERHEYDE, B. : 120, 179
VAN DER LEEP : 120
VAN DER LEPP, Joachim : 48
VAN DE STEENE, Firmin : 179
VAN DEVENTER, J. : 5, 9
VAN DE WOESTYNE, Karel : 137, 170
VAN HEE, Johannes : 179
VAN HERCKE, Frans : 177
VANHESTE, Daniël : 168
VANHESTE, Robert : 261
VAN HUMBEECK, Pieter-Bernard : 167
VAN ISEGHEM : 40, 45, 120
VAN ISEGHEM, Jodocus : 176
VAN ISEGHEM, W. J. : 177
VAN LOO : 165
VAN SOOM, Luc : 22
VAN TIENEVELD, Dierick : 46

VAN WAEFELGHEM, Jacobus : 174
VAN YPERE, Philip : 174
VERBEKE, J. : 120
VERBEKE, N. : 179
VERCNOCKE, Rochus : 175
VERDONCK : 45
VERDONCK, Hendrik : 95
VERDONCK, J. : 178
VERHELLE, Jozef : 21
VERLEYN, Isabella : 179
VERMEIRE, Herman : 257
VERNAEK, L. : 178
VERPOORTEN, Joannes : 178
VITSE, Carolus : 176, 177
VITSE, Louis : 272

W

WAUTERS, Christian-Adolphe : 169
WAUTERS, Jozef : 169
WEDDEL, James : 20
WEDDLY, Archibald : 20
WEYSSEN, Pieter : 176
WIELAND, Auguste : 75
WIELAND, N. : 178
WILLAERT, Pieter : 45
WILLEM, Jacobus : 174

Z

ZWADDE, Aernoud : 189

INDEX OP DE TREFWOORDEN

- Almanachs : 120
Arbeidsreglement : 133, 155, 214
Architectuur : 148, 173, 206
Armenhuis : 202
Atlanticwall : 197
- Berg van Barmhartigheid : 92, 184, 245
Blutsyde : 8
Bolle (de) : 138
Bouwaanvragen : 173
- C.O.O. : 202
- Disch : 202
- Filatelie : 187
- Gevelankers : 17
Godshuis : 202
- Handel : 45
Handelskamer : 75
Haven : 121, 122, 127, 152, 210
H. Hartkerk : 156
Hospitaal : 202
Huisnummers : 40
- Internationaal-militair Schermtornooi 1908 : 266
- Kamer van Koophandel : 75, 93
Kapucijnen : 251
Kapucijnenkerk : 14
- Laatste stuiver : 98
Leopoldpark : 5, 69
Leopoldschool : 220
Letterkunde : 136, 150, 272
Lunapark : 99
- Mariakerke : 52, 237
Monumenten : 21, 119
Muziek : 15, 44, 49, 71, 79, 115, 128, 134, 156, 168, 194, 200, 257
- Naamgeving : 85, 240
North Sea Yacht club : 131
Numismatiek : 43, 80, 108, 146, 166, 198, 252
- Oesterputten : 59
Onderwijs : 215
O.L.Vrouwe College : 224
Oostende 1584 : 247
 1789-1790 : 84
 1834 : 96
 1835 : 64
 1876 : 182
 1944 : 85
Orgels : 14, 113, 256

Peperbusse : 165, 209
Poëzie : 150, 272
Post : 113

Raversijde : 52
Regatta's : 80

Schuttersgilde Sint-Andries & Sinte-Barbara : 186
Schuttersgilde Sint-Sebastiaan : 250
Sinte-Catharina-West : 159, 188, 267
S.S. Petrus & Paulus : 23, 165
Souvenirwinkels : 139
Sport - Yachting : 131
 Schermen : 266

Taalkwestie : 54
Ter Cuere : 8
Tweede wereldoorlog : 197

Variétés (Aux) : 88
Verzekeringsmaatschappij van vissersboten : 90
Vloeiing 1584 : 247
Volksliederen : 55, 75, 126, 145, 165

Zandvoorde : 113
Zeeparking : 5, 69
Zusters van Sint-Jozef : 215

Wil de Oostendse vismijn straks niet tot het archeologisch ertgoed behoren dan moet dringend werk gemaakt worden van de plannen die nu van verschillende zijden het stadhuis binnen dwarrelen.

INDEX OP DE STRAATNAMEN

Namen met een * zijn niet meer in gebruik. De nieuwe naam staat tussen haakjes.

Aartshertoginnestraat : 177
Adolf Buylstraat : 89
Albert I Promenade : 85, 196-197

Beestemarkt (*) : 177
Bonenstraat : 53
Breede steegenstraete (*) : 176
Brigantijnenstraat : 178

Cadzandstraat : 53
Christinastraat : 177
Clementinaplein : 22

Euphr. Beernaertstraat : 6, 41

Goedewindstraat (*) : 179
Groentenmarkt : 177
Guide Gezellestraat : 149

Hendrik Serruyslaan : 5, 40

Kaaistraat : 42, 174, 268
Kapellestraat : 42, 88, 174
Kapucijnenstraat : 174
Karel Janssenslaan : 5
Keizerskaai (*) (Vindictivelaan) : 176
Kernemelkstraat (*) (Christinastraat) : 174
Kleine Kerkstraat (*) : 178
Koninklijke straat : 177

Langestraat : 5, 21, 41, 119, 174
Léon Spilliaertstraat : 66
Leopold II laan : 5, 69
Lijnbaanstraat : 174
Londenstraat : 184
Louisastraat : 5, 174
Lijndraaijerstraat : 6

Mac Leodplein : 22

Nieuwstraat : 174

Oesterstraat (*) (Oesterbankstraat) : 178
Ooststraat : 42, 174

Platformstraat : 174
Polderstraat (*) : 178

Schipperstraat : 42, 174
Sint-Albertstraat (*) (Euphr. Beernaertstr.) : 177
Sint-Franciscusstraat : 178
Sint-Jorisstraat (*) (Dekenijstraat) : 177
Sint-Jozefstraat (*) : 176
Sint-Sebastiaanstraat : 178

Sint-Thomasstraat (*) : 176
Slijkenssteenweg : 138
Solferprietstraat (*) (Sint-Paulusstraat) : 175
Sterrestraat (*) : 174
Stockholmstraat : 22
Straatje zonder Einde : 53

Touwmakersstraat (*) (Lijndraaiersstraat) : 178

Vensterstraat (*) : 177
Verlaatstraat : 58
Vier Evangelistenstraat (*) : 173
Vindictivelaan : 186
Visserskaai : 127
Vlaanderenstraat : 88, 140-141, 174, 242

Wapenplein : 5, 41, 174
Wereld uyt straat (*) : 175
Wurfstraat (*) : 178
Weststraat (*) (Adolf Buylstraat) : 175
Witte Nonnenstraat : 40, 112-113, 174

Zijdestraat (*) : 175
Zuidstraat : 5
Zwarte Nonnenstraat (*) : 176

De bloedige vissersopstand te Oostende

Rijkswachters te paard trachten de woedende menigte in bedwang te houden. Op de achtergrond de masten van de zeilvaartuigen, rechts op de tekening omgesmeten manden vis en een vrouw die stenen van de grond raapt.